

Pomorski

ORAZ WYDAWNICTWA: DZIEŃ BYDGOSKI - DZIEŃ GRUDZIĄDZKI - GAZETA GDANSKA - GAZETA MORSKA
DZIEŃ TCZEWSKI - DZIEŃ KUJAWSKI - GAZETA MOGILENSKA : - : - : - : - : -Redakcja i Administracja: Toruń, ul. Bydgoska 56. - Telefony redakcyjne: 10-91 ogólny (czynny w dzień i w nocy), 10-92 sekretarz redakcji, 10-93 redaktor naczelny. Telefony administracyjne: 10-94 biuro administracji, 10-95 kierownik administracji, 17-48 filja miejska administracji.
Filja Administracji: Królowej Jadwigi nr. 12/14, wejście od ul. Małe Garbary nr. 2. - Konto czekowe P. K. O. 160-315.P. Marszałkowa Piłsudska
obywatelką honorową Suwałk

Suwałki, 11. I. (Pat). Onegdaj odbyło się posiedzenie rady miejskiej, na którym uchwalono nadać obywatelstwo honorowe p. Marszałkowej Aleksandrze Piłsudskiej oraz nazwać jej imieniem nowy gmach szkoły powszechnej.

Nowy wojewoda poznański
pułk. Maruszewski

(o) Poznań, 11. I. (Tel. wł.). Dzienniki tutejsze donoszą, że dekret nominacyjny dla nowego wojewody poznańskiego pułk. Maruszewskiego został już doręczony. Nowy wojewoda ma objąć urządowanie 17 bm.

Znaczna poprawa w bilansie
handlu zagranicznego

(o) Warszawa, 11. I. (PAT.) Bilans handlu zagranicznego Polski za cały rok 1934 wykazuje saldo dodatnie w wysokości 176.896.000 zł. W porównaniu z rokiem 1933, w którym saldo dodatnie wynosiło 133.000.000 zł, saldo dodatnie w roku ubiegłym wzrosło zatem o 43 miliony.

Bilans handlu zagranicznego w grudniu zamknięto saldem dodatnim 16.293.000 zł. Przywieziono do Polski towarów za 66.166.000 zł, a wywieziono za 82.459.000 zł.

Niemieccy przyjaciele
opuszczają Korfantego

(o) Katowice, 11. I. (Tel. wł.) „Der Oberschles. Kurier“ w notatce zatytułowanej „Czy Korfanty zostanie wydany?“ donosi, że sejm śląski na posiedzeniu 15 bm. zajmować się będzie wnioskiem o wydanie pos. Korfantego.

Pismo przypomina, że swego czasu sejm śląski sprzeciwił się wydaniu Korfantego. O ile obecnie stanowisko to uległoby zmianie, nie jest wykluczone osłabienie bloku Korfantego.

Notatka ta jest znamieną, ponieważ do tej pory właśnie klub niemiecki uniemożliwiał uchwalenie wydania Korfantego przez sejm śląski.

Silne mrozy trwają jeszcze
na Wileńszczyźnie

W Zakopanem odciepliło się znacznie

Wilno, 11. I. (PAT.) Onegdaj mróz dochodził w otwartym polu do -36 st. W samym Wilnie notowano wieczorem -25 st. Pociąg osobowy z Warszawy spóźnił się o parę godzin. Zanotowano również uszkodzenia na niektórych linjach telefonicznych. Obliczają, że liczba nieczynnych przewodów wodociągowych i kanalizacyjnych wynosi 20 procent całej sieci.

Kolo straganów na rynku łukiskim znaleziono niezwywe wróble, które zmarzły w ciągu nocy.

(o) Poznań, 11. I. (Tel. wł.) Wczoraj mróz dochodził do -16 st. Warta na niewielkim odcinku zamarzła.

Zakopane, 11. I. (PAT.) Wczoraj przy silnym zachmurzeniu znacznie się odciepliło. Przez całe popołudnie i wieczór prószył śnieg. Ruch narciarski bardzo duży. W porównaniu z tym samym okresem roku ubiegłego obecny ruch turystyczny jest o wiele silniejszy.

Odrzucona propozycja

Niemcy nie wezmą udziału w posiedzeniu Rady Ligi Narodów w sprawie plebiscytu saarskiego

Berlin, 11. I. (PAT.) Ambasador angielski Phipps odwiedził ministra spraw zagr. Rzeszy Neuratha, proponując mu, aby Niemcy jako członek Rady Ligi Narodów wzięły udział w najbliższej sesji w Genewie, na której na podstawie wyników plebiscytu saarskiego zapasć mają decyzje w sprawie zagłębia Saary.

W odpowiedzi na to, jak informuje urzędowy komunikat, minister Neurath oświadczył, że rząd Rzeszy po wystąpieniu z Ligi Narodów nie może ze względów zasadniczych przyjąć tej propozycji.

Równocześnie minister Neurath zwrócił uwagę, że według otrzymanych informacji, ostateczna decyzja w sprawie zagłębia Saary zapasć ma dopiero na późniejszej sesji Rady Ligi.

Zdaniem jednak rządu Rzeszy, istnieją pewne zastrzeżenia przeciwko takiemu odraczeniu decyzji. Rząd Rzeszy stoi na stanowisku, że odroczenie przyniosłoby gospodarstwu Saary poważne szkody przez przedłużenie ponad miarę niezdrowych stosunków przejściowych.

Rozłam w Chadecji

Posłowie Bittner, Bogdanowicz i Cześćik utworzyli nowy klub i nowe stronnictwo

Warszawa, 11. I. (PAT.) Posłowie Bittner, Bogdanowicz i Cześćik wystąpili z klubu Chrześc. Demokr. i utworzyli nowy klub pod nazwą Chrześcijański Klub Ludowy. Członkowie tego klubu opublikowali jednocześnie oświadczenie, w którym stwierdzają m. in., że niemogą zgodzić się jako demokraci na faktyczne urzeczywistnienie w organizacji Chrześc. Demokr. zasady „wodza“, że przez to zmuszeni są do utworzenia odrębnego klubu i stronnictwa, pozostając wiernymi dawniejszym politycznym i ideowym zasadom Chadecji.

Oświadczenie głosi dalej, że Chrześc. Klub Ludowy, stojąc na stanowisku opozycyjnym, będzie zwalczał hasła nienawiści w wewnętrznym życiu narodu i poświęci się pracy nad zorganizowaniem sił ludu polskiego w duchu ideałów chrześcijańskiego pokoju i sprawiedliwości.

W trosce o rozwój Gdyni

Nowe ulgi dla przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych

(o) Warszawa, 11. I. (Tel. wł.) Rada Ministrów na ostatnim posiedzeniu uchwaliła projekt ustawy nowelizującej dekret Prezydenta Rzplitej z czerwca 1927 r. o popieraniu rozbudowy i rozwoju gospodarczego miasta i portu Gdyni. Nowela ta zawiera przepis, który ustala, że przedsiębiorstwu przemysłowemu i handlowemu, które powstanie do r. 1940, może Rada Ministrów w wy-

jątkowych wypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, udzielić zwolnienia od podstawowego podatku dochodowego na okres 10 lat, ale nie dłużej niż do r. 1945. Zwolnienia takie uzależnione są od poczynienia przez te przedsiębiorstwa inwestycji, mających znaczenie dla rozwoju miasta i portu Gdyni.

„Dar Pomorza“ pruje fale Pacyfiku

W końcu bież. tygodnia spodziewane jest przybycie do Honolulu

Warszawa, 11. I. (Pat). Ministerstwo Przemysłu i Handlu podaje do wiadomości, że statek szkolny „Dar Pomorza“ znajdował się w dn. 8 bm. o godz. 12 w południe w odległości 700 mil morskich od wysp Hawajskich i o 900 mil morskich od portu Honolulu, do którego wypłynięcie okrętu przewidziane jest w końcu bieżącego tygodnia.

Kapitan statku donosi w depeszy, że na statku jest wszystko w porządku i wszyscy są zdrowi. Wobec wcześniejszego przybycia „Daru Pomorza“ do Honolulu, aniżeli to było przewidziane, nastąpi również wcześniejsze przybycie statku do portu japońskiego Jokohama. W korespondencji dla oficerów, uczniów i załogi, adresowanej do Japonii należy na przesyłce zaznaczyć: Via Syberja. Do Zarządu portu Jokohama.

Szubienica w Lesznie

Zabójca staruszka-lekarka dr. Schergla skazany na karę śmierci

Leszno, 11. I. (PAT.) Onegdaj toczył się przed wydziałem karnym poznańskiego sądu okręgowego na sesji wyjazdowej w Lesznie proces przeciwko mordercom dr. Schergla w Lesznie. Na ławie oskarżonych zasiadł zabójca lekarka Józef Kuhnert wraz z towarzyszącymi.

W toku rozprawy oskarżeni przyzna-

li się do winy. Mocą wyroku Józef Kuhnert skazany został na karę śmierci przez powieszenie, zaś jego pomocnicy Leon Staniewski na 15 lat więzienia, Bronisław Pluciński na 8 mies. więzienia a brat mordercy Stanisław Kuhnert na dom poprawczy z zawieszeniem kary na 3 lata.

Dziś otwarcie sesji Rady
Ligi Narodów

Przewodniczyć będzie delegat Turcji

Genewa, 11. I. (PAT.) Inauguracyjne posiedzenie sesji Rady Ligi Narodów pod przewodnictwem delegata Turcji ministra spraw zagranicznych Tewfik-Arasa odbędzie się w piątek, dn. 11-go stycznia. Pierwsze posiedzenie, poświęcone rozważeniu spraw, znajdujących się na porządku dziennym, odbędzie się we wtorek, dnia 15 stycznia.

Prawdopodobnie rozpatrzonych będzie 30 spraw, w tej liczbie wyniki plebiscytu w zagłębiu Saary, spór Iraku z Persją i inne.

Niezwyczajny zamach
bombowy w Barcelonie

Eksplozja nastąpiła w kawiarni, raniąc 6 osób

Barcelona, 11. I. (PAT.) Onegdaj wieczorem do jednej z kawiarni wtargnęło trzech nieznanych osobników, uzbrojonych w rewolwery. Zamknęli oni właściciela lokalu, kelnerów i znajdujących się gości w sąsiednim pokoju, poczem umieścili bombę na kontuarze i zbiegli.

W momencie, gdy zamknięci w pokoju, usiłując się wydostać, wylamali drzwi, nastąpił wybuch bomby. 6 osób odniosło rany.

Nagle ocieplenie się w Ameryce
spowodowało wylew rzek

Nowy Jork, 11. I. (PAT.) W Stanach Zjedn. nagłe podniesienie się temperatury wywołało taniecie lodu na rzekach. Wiele rzek wystąpiło z brzegów, powodując duże szkody w sześciu stanach Nowej Anglii i w stanie Nowy Jork.

Port Nowego Jorku nawiedziła gęsta mgła, utrudniająca a nawet uniemożliwiająca wypłynięcie z portu wielu okrętów.

Projekt masowego wysiedlenia
cudzoziemców w S. Zjednoczonych

Waszyngton, 11. I. (PAT.) Poseł demokratyczny Dies złożył wniosek o deportacji 3 milionów cudzoziemców, którzy nielegalnie dostali się do Stanów Zjednoczonych.

Dies oświadczył, że w Stanach Zjednoczonych mieszka 7 milionów nienaturalizowanych cudzoziemców. Zdaniem Diesa, wydalenie znacznej części cudzoziemców wpłynie na zmniejszenie bezrobocia.

200 domów zniszczyło trzęsienie
ziemi w Turcji

Liczba ofiar narazie nieznaną

Stambuł, 11. I. (PAT.) Szkody, wyrządzone przez trzęsienie ziemi na wyspach morza Marmara są bardzo znaczne. 200 domów uległo zniszczeniu.

Rumowski jeszcze nie przeszkano, jednakże sądzą, że wśród gruzów leży wielu zabitych. Akcja ratunkowa jest jednak utrudniona wskutek wielkich mrozów i burzy śnieżnej.

Dziś na str. 5-tej pełna tabela szóstego dnia ciągnięcia Loterii

Budżet M. S. Z. i Min. Sprawiedl. w sejmowej komisji budżetowej

Warszawa 11. 1. (PAT). Wczoraj odbyło się pierwsze po ferjach świątecznych posiedzenie komisji budżetowej Sejmu, na którym przystąpiono do obrad nad **preliminarem budżetowym Ministerstwa Spraw Zagranicznych**.

Obszerny referat, obrazujący działalność Ministerstwa wygłosił poseł **Walewski**, który podkreślił na wstępie, że preliminarz budżetu tego resortu wykazuje stałą tendencję oszczędnościową. Kwoty preliminowane wynoszą **40 milionów złotych**, a więc w porównaniu do roku 1929-30 preliminarz obecny jest mniejszy o **blisko 17 milionów**. Gospodarka MSZ. jest nie tylko oszczędna, ale w całym znaczeniu tego słowa celowa i rzetelna.

Omawiając w obszernym wywodzie odcinek pracy gospodarczej referent wskazał, że na MSZ. spada cały ciężar pionierskiej pracy eksportowej. Brak polskich placówek eksportowych itp. stwarza dla MSZ. konieczność zastąpienia tego braku przez sieć placówek konsularnych, które często występują w charakterze kupca-pośrednika. Dalej referent zobrazował pracę MSZ w dziedzinie zawartych porozumień i umów gospodarczych m. in. z Niemcami. Dalej poru-

szyl sprawę umów z W. Brytanią i obszerniej zastanawiał się na penetracją gospodarczą na Bliskim i Dalekim Wschodzie, zwracając uwagę, że Instytut Eksportowy w porozumieniu z MSZ. wysyła na Daleki Wschód **wystawę ruchomą próbek polskiej wytwórczości**. Projektuje się kreowanie szeregu konsulatów honorowych, jak w Kantonie, Hong Kongu itd. Pozytywne rezultaty deją też próby ekspansji gospodarczej w Afryce.

Następnie referent poruszył sprawę wydalania robotników polskich z Francji, podkreślając, że rząd polski wielokrotnie **interwenjował w tej sprawie** i otrzymał zapewnienie, że robotnicy polscy w żadnym wypadku nie będą traktowani inaczej, niż robotnicy innych narodowości, przebywający we Francji.

W dyskusji przemawiali poseł **Zieliński** (Klub Nar.), atakując polską politykę w stosunku do Francji, któremu przewodniczący poseł Byrka zwrócił uwagę, aby nie poruszał tematów politycznych, dalej pos. **Rozmarin**, pos. **Zahajkiewicz**, pos. **Tomaszkiewicz** i pos. **Trąpczyński**, poczem zabrał głos poseł **Miedziński**, który oświadczył:

Polityka zagraniczna Rządu zgodna jest z interesami Rzplitej

Wobec zapowiedzianego ekspozycji p. min. Becka na komisji spraw zagr. nie trzeba w tej chwili rozwijać naszych poglądów na politykę zagraniczną rządu. Oświadczam jednak w imieniu BBWR, stanowiącego większość tej komisji, że **polityka zagraniczna rządu ma nasze całkowite uznanie i poparcie, gdyż uważamy ją za zgodną z interesami Rzplitej i odpowiadającą godności narodowej**.

Po krótkich przemówieniach posła **Rymara**, **Minkowskiego** i **Holyńskiego**, przemawiał podsekretarz stanu **Szembek**, poruszając pewne sprawy, związane z dyskusją. P. wiceminister zaznaczył, że na akcenty polityczne odpowiadać nie będzie, gdyż miejsce na tę dyskusję będzie w komisji spraw zagr. Co się tyczy wydalania robotników z Francji, to rząd czuwa nad tą sprawą i robi wszystko, co jest w jego mocy, aby powracającym reemigrantom zapewnić w kraju pracę.

Prawda o „rozłamie” w Legionie Młodych

Oświadczenie Komendy Głównej Legionu Młodych

W związku z zamieszczonym w „Robotniku” z dnia 8-go bm. oświadczeniem „opozycji radykalnej” Legionu Młodych, p. t. „Rozłam w Legionie Młodych”, komenda główna Legionu Młodych komunikuje: — T. zw. „opozycja radykalna” Legionu nie ma nic wspólnego z Legionem Młodych — Związkiem Pracy dla Państwa. Kilkanaście osób, tworzących tę „opozycję” zostało przed kilku miesiącami wykluczonych z organizacji, przeważnie za wykroczenia natury etycznej.

Memoriał „opozycji radykalnej” spotkał się w swoim czasie z potępieniem ogółu członków Legionu Młodych, a wyrazem tego było m. in. stanowisko komendantów okręgowych Legionu na odprawie w dniu 16-ym grudnia ub. r. — W ostry i wyraźny sposób potępiono wówczas destrukcyjne metody działania t. zw. „opozycji radykalnej”.

Prawo serji...

Nowa katastrofa kolejowa w Rosji

Moskwa, 11. I. (PAT.) W nocy z 7 na 8 stycznia wydarzyła się nowa katastrofa kolejowa w pobliżu Rostowa nad Donem. Pociąg osobowy najechał na drugi pociąg, rozbijając kilka wagonów. 6 osób zostało zabitych, a 23 odniosło rany.

Moskwa, 11. I. (PAT.) Katastrofa kolejowa, która wydarzyła się w nocy z 7 na 8 stycznia około Rostowa nad Donem spowodowana została **ziem nastawieniem zwrotnicy**. Pociąg towarowy, podążający do Taganrogu, wpadł wskutek tego na pociąg pospieszny, jadący z Rostowa do Tyliżu. Z rozporządzenia władz aresztowano 10 osób.

Po końcowych wywodach referenta budżetu Ministerstwa Spraw Zagr. przyjęto.

NA DRODZE DO UNIFIKACJI PRAWA W POLSCE.

Po południu sejmowa komisja budżetowa przystąpiła do rozpatrywania budżetu Ministerstwa Sprawiedliwości. Referent poseł **Seidler** omówił na wstępie prace departamentu ustawodawczego Ministerstwa i to

zarówno w dziedzinie ustawodawstwa sądowego, jak też i prawodawstwa administracyjnego i skarbowego. Referent skonstatał ogromny dorobek w dziedzinie prac, unifikujących prawo sądowe w ciągu ostatniego 5-lecia. W najbliższym czasie prawo proceduralne i materialne na terenie Rzplitej będzie jednolite. Scharakteryzowawszy prace komisji kodyfikacyjnej i prace w wymiarze sprawiedliwości, mówca przeszedł do omówienia więziennictwa, stwierdzając **wzrost zaludnienia więzień w roku ubiegłym**. Do tego przyczyniło się poza normalnym przyrostem ludności oraz poza zwiększeniem sprawności w wykrywaniu przestępstw i wyrokowaniu w dość znacznym stopniu stan gospodarczy i bezrobocie. Mówca podkreślił zupełnie dobry stan sanitarny więzień.

Poseł **Niedzialkowski** (PPS) porusza sprawę obozu koncentracyjnego w Polsce, domagając się uzasadnienia prawnego istnienia tego obozu. Mówca występuje przeciwko konfiskacie artykułów, podpisywanych przez byłych więźniów brzeskich i stwierdza wreszcie, że klub ustosunkuje się negatywnie do działalności ministra sprawiedliwości.

Następny mówca poseł **Liwo** (Klub Nar.) podkreśla niezadowolenie dotychczas wszystkich protestów wyborczych. Poseł **Zahajkiewicz** (Kl. Ukr.) formułuje szereg zarzutów pod adresem Ministerstwa. W zakończeniu porusza sprawę enuncjacji, ogłoszonej przez p. ministra sprawiedliwości w związku z zabójstwem ministra Pierackiego, zapytując dlaczego do dziś sprawa ta nie jest wyjaśniona.

Po tem przemówieniu zarządzono 30-minutową przerwę. Po przerwie i dalszej dyskusji przemawiał minister **Michałowski**.

Po przemówieniu ministra, odpierającego zarzuty, podniesione w dyskusji, komisja przyjęła budżet **Min. Sprawiedliwości**.

Prezydent Gdański a w Belwederze

Prezydent senatu gdańskiego p. Greiser pod czas pobytu swego w Warszawie przyjęty był na audjencji przez Pana Marszałka Piłsudskiego.

55 milionów złotych

Otrzymała kara skarbową nałożoną na kierowników Wspólnoty Interesów

Katowice, 11. I. (PAT.) Na dyrektorów i prokurentów Wspólnoty Interesów dr. Tomalę, Schaeffera, Kallenborna, Willingera, Góralczyka i Bernhardta Śląski Urząd Wojewódzki wydział skarbowy nałożył karę pieniężną w wysokości **55 milionów zł** i 48.000 zł za składanie fałszywych zeznań i udzielanie

nieprawdziwych wyjaśnień do wymiaru podatku dochodowego za lata 1929 i 1931 względnie za rok 1932 dla katowickiej spółki akcyjnej Zjednoczonych Hut Królewskiej i Laury.

Równocześnie nałożono odpowiedzialność za całkowitą grzywnę tej wysokości na wymienione spółki akcyjne.

Echa dramatycznego spotkania na cmentarzu

Rozmowa dr. Condon z mordercą trwała przeszło godzinę

Waszyngton, 11. I. (PAT.) W dalszym ciągu procesu w Flemington dr. Condon składa zeznania o swoim spotkaniu z Hauptmannem na cmentarzu. **Hauptmann sprawiał wrażenie wystraszonego**, wyznał, że obawia się egzekucji na krześle elektrycznym, o ile dziecko umrze.

Hauptmann podał się w tej rozmowie za Szweda, a nie za Niemca. Rozmowa na cmentarzu trwała 75 minut. Hauptmann prosił d-ra Condon o zachowanie przebiegu rozmowy w tajemnicy i obiecał odesłać w nocy ubranie dziecka.

Giełdy

GIEŁDA ZBOŻOWO - TOWAROWA W BYDGOSZCZY

z dnia 10 bm.

Zyto 120 ton 15,50—15,25; Pszenica stand. 15,50—16,25; Jęczmień: browarowy 60 ton 21,35—21,50—22; jednolity 18,75—19,25; zbiorowy 18—18,50; Owies 65 ton 15,15—15,50—15,75; Mąka żytnia gat. IA 0—55 proc. 22,50—23,25; IB 0—65 proc. 21—22,25; II 55—70 proc. 16,50—17,25; razowa 0—95 proc. 18—18,25; poślednia pon. 70 proc. 14,25—15; Mąka pszenne gat. IA 0—20 proc. 28,25—30,25; IB 0—45 proc. 26,50—27,50; IC 0—55 proc. 25,50—26,50; ID 0—60 proc. 24,50—25,50; IE 0—65 proc. 23,50—24,50; IIA 20—55 proc. 21,50—23; IIB 20—65 proc. 21—22,50; IID 45—65 proc. 20,50—21; IIF 55—65 proc. 16—16,50; III A 65—70 proc. 14—15; IIIB 70—75 proc. 12,25—12,75; razowa 0—95 proc. 17—18; Otreby żytnie wymiał stand. 10,50—11; pszenne mialkie 10,25—10,75; średnie 10,25—10,75; grube 10,75—11,25; Otreby jęczmienne 11,50—12,50; Rzepak zimowy bez worka 39—41; Rzepik zimowy bez worka 37—38; Mak niebieski 34—38 Gorczyca 41—44; Siemię lniane 41—44; Wyka 24—25; Groch: polny 28—31; Wiktoria 37—42; Folgera 29—33; Tymotka 50—60; Lubin niebieski 8,25—9; Koniczyna: żółta, odluszczone 72—80; biała 75—85; czerwona 105—125; Płatki ziemniaczane 11—11,75; Makuchy lniane 17—17,50; rzepakowy 13,50—14; słonecznikowy 17—18; kokosowy 15—16; Wytłoki suszone 8—9; Siłwa żytnia luzem 3,50—4; prasowana 3,75—4,50; Siłwa nadnoteckie luzem 8—9; Srut soja 21—21,50.

POZNAŃSKA GIEŁDA ZBOŻOWA

z dnia 10 bm.

Jęczmień browarowy 21,25—22; Jęczmień przemiałowy I gat. 20,25—20,50; Jęczmień przemiałowy II gat. 18,75—19,25; Koniczyna czerwona surowa 130—140; Koniczyna czerwona 95—97 proc. czystości 155—165; Koniczyna biała 80—110; Mak niebieski 34—37; Makuchy lniane 17,25—17,75; Makuchy rzepakowe 13,25—13,50; Srut soja 20—20,50. Ogólne usposobienie spokojne.

WARSZAWSKA GIEŁDA ZBOŻOWA

z dnia 10 bm.

Jęczmień na kaszę 19,50—20; zimowy 19,75—17,25; browarowy 21,50—23; Obroty 3030, w tem żyta 1670, usposobienie stałe.

GDANSKA GIEŁDA ZBOŻOWA

z dnia 11 bm.

Pszenica 128 funt. kons. 10,40; Zyto 120 eksp. 9,75; 120 funt. kons. 9,80; Jęczmień I jakości eksp. 12,75—13,60; Jęczmień średni według próby 11,60—12,40; Jęczmień 114-115 funt. eksp. 11,20—11,25; Jęczmień 110-111 f. eksp. 10,75; Jęczmień 105-106 funt. eksp. 9,75; Owies eksp. 8,10—9,25; Groch Wiktoria 22—25; Groch zielony 16,20—20; Groch drobny 16—20; Otreby żytnie 6,50; Otreby pszenne 7,00; Peluska 12—13,50; Górczyca żółta 22—25; Mak niebieski 22—25; Wyka 11—13,50 Notowania powyższe rozumieją się w guldenach gdańskich za 100 kilo. Tendencja spokojna.

GDANSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

z dnia 11 bm.

Złoty 57,80—57,91; Dolar 3.04½—3.06; Marka niemiecka 108—112.

Za dewizy płacono:

Warszawa 57,78—57,90; Berlin 122,75—122,99; Nowy Jork 3.0500—3.0580; Londyn 14,99—15.03. Notowania powyższe rozumieją się w guldenach gdańskich. Tendencja spokojna.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 10 bm.

Papiery wartościowe

3 proc. pożyczka budowlana 46,50—46,30—46,50; 5 proc. pożyczka konwersyjna 66,25—65,25; 5 proc. pożyczka kolejowa 60,50—61; 4 proc. pożyczka premj. dol. 53; 7 proc. pożyczka stabiliz. 69,75—59,38—69,63; 8 proc. listy zastawne T. Kr. Przem. Pol. 82, 4 proc. listy zastawne ziemskie 46,50; 4 i pół proc. listy zastawne ziemskie 52,25—52,50; 5 proc. listy zastawne m. Warszawy 61—60,75; drobne 61,25; 5 proc. listy zastawne Łodzi stare 61,50 nowe 52,75—52,63; 8 proc. listy zastaw. Piotrkowa 5 proc. nowe 49,75—49,50; 10 proc. listy zastawne Siedlec 5 proc. nowe 41. 6 proc. obl. Warszawy 1926 r. VI em. 63. Tendencja dla pożyczek nieco słabsza, dla listów nieco słabsza.

Dewizy.

Belgia 123,95, 124,26, 123,64; Berlin 212,60, 213,60, 211,60; Gdańsk 172,83, 173,26, 172,40; Holandia 358,00, 359,90, 357,10; Londyn 26,00 26,15, 25,87; Nowy Jork telegr. 5,28½, 5,31½, 5,25½; Oslo 130,65, 131,30, 130,00; Paryż 34,94, 35,03, 34,85; Praga 22,10, 22,15, 22,05; Sztokholm 134,10, 134,75, 133,45; Szwajcaria 171,52, 171,95, 171,09; Włochy 45,32, 45,44, 45,20. Tendencja niejednolita.

Akcje.

Bank Polski 97—97,25; Starachowice 13,80 Haberbusch 40,50—40. Tendencja mocniej.

General Balodis - przyjaciel Polski

Wspomnienia wspólnych walk żołnierzy polskich i lotewskich o wolność Łatgalii mocno żyją w narodzie lotewskim

Dnia 3 stycznia 1920 roku oddziały bratnich armij polskiej i lotewskiej zatknęły sztandar wolności na murach Dyneburga.

Od tej chwili, gdy żołnierze polscy i lotewscy zmieszali krew swą na polach walki o wspólną wolność, minęło długich piętnaście lat.

Przeobraziły się oblicza bałtyckich sąsiadów. Nowymi torami pobiegła historia niepodległych narodów. Wiele rzeczy zatarło się i poszło w zapomnienie; i nieraz wydawać się mogło, że w zapomnienie poszły także owe dnie grudniowe i styczniowe z przed lat piętnastu.

Zapomniał o tem ten lub ów polityk rycki, zastępujący własną bezsilność i bezradność pustymi hasłami ciasnego szowinizmu; nie chcieli pamiętać o tem nieraz urzędnicy lotewscy administracji państwowej na tych właśnie ziemiach, których granice zakreślała wspólnie przelana „za naszą i waszą wolność” krew polskiego i lotewskiego żołnierza.

Ale naród lotewski nie zapomniał tych dni, kiedy na pomoc uginającym się pod ciężarem przewyższających sił wroga oddziałom lotewskim wysłał swoich żołnierzy Wódz Naczelny zaledwie wskrzeszonej, a już zwycięskiej armii polskiej. Wspomnienia tych chwil nie wygasły w uczciwym i twardym Lotyszu.

Więzy przyjaźni sąsiedzkiej w wspólnym niebezpieczeństwie i w wspólnym zwycięstwie zrodzone, silniejsze są od wyrachowań chwili tego lub innego stronnictwa politycznego.

Wspomnienia te wskrzeszały czerwone wstążeczki z dwoma skrzyżowanymi na nich mieczami lotewskiego medalu wojennego na niejednym mundurze polskim.

Mówiły o nich z ziemią dziś zrównane samotne groby żołnierzy naszych, znaczące stare bojowe szlaki wspólnie odbytych marszów.

Mówił o nich wreszcie największy i najszczęśliwszy przyjaciel Polski wśród Lotyszów, Ten, któremu w dziejowym udziale danem było wywalczyć niepodległość swojej Ojczyzny, były Naczelny Wódz Armii Lotewskiej, największy żołnierz i czolowy mąż stanu Łotwy, Minister Wojny, general Balodis.

A co mówi general Balodis, tego słucha nie tylko stworzona przez niego armia niepodległej Łotwy. Słucha go cały kraj, bo general Balodis, to największy w kraju swym autorytet, — autorytet, poparty zwycięstwem w walkach o niepodległość swego Narodu, — to najpopularniejszy człowiek w kraju, najlepszy, najbardziej charakterystyczny typ prostego Lotysza, łączącego w sobie żelazny upór, rycozkość i skromność pracowitego północnego narodu.

General Balodis to naprawdę szczerzy przyjaciel Polski, a przyjaźń jego nie polega na oficjalnych grzecznościach i frazjach. Jego przyjaźń to głośno nawoływanie do braterstwa z Polską. Przyjaźń ta objawiła się nieraz w chwilach, gdy rządząca przed laty klika polityczna robiła wszystko, aby braterstwu temu najgłębsze stworzyć przeszkody.

I czy to w miążdzących wystąpieniach, na trybunie sejmowej, jako członek najpopularniejszej partii włościańskiej, czy na ławach rządowych w tymże parlamencie, jako długoletni Minister Wojny, czy na twardym odcinku swych prac wojskowych general Balodis był, jest i będzie zawsze czynnym wyznawcą idei braterstwa Polski i Łotwy.

Skromna niebiesko-czarna wstążeczka krzyża „Virtuti Militari” zdobi rycerską pierś prawdziwego żołnierza.

Dzisiaj, przez lat piętnaście zawsze z jednakością mocą powtarzane przez generała Balodisa, słowa znalazły szeroki oddźwięk w całym narodzie lotewskim.

Niedawne uroczystości w Dyneburgu, odsłonięcie tablicy kamiennej ku czci lotewskich i polskich zdobywców Łatgalii w obecności ministra Balodisa i wicepremiera Skujeneeksa są wielką manifestacją uczuć, zawsze żyjących, lecz nieraz sztucznie hamowanych przez błędną politykę krótkowzrocznych „mężów stanu”.

Skromna płyta w ratuszu dyneburskim jest wydarzeniem politycznym w naszych stosunkach z bałtyckim sąsiadem.

Rządy wybitnych przywódców lotewskich po ostatnim przewrocie skierowały historję Łotwy na nowe tory.

Znaczenie Balodisa wzrosło jeszcze bardziej, a ostatni obchód w Dyneburgu był tego jaskrawym przejawem. Wymowny telegram hołdowniczy do Marszałka Pilsudskiego był tylko potwierdzeniem uczuć armii lotewskiej, uosobionej w osobie jej najwybitniejszego dowódcy. Uczucia te są żywe w całym narodzie lotewskim. Uczucia te były zawsze te same.

Przed dwoma laty również w pierwszych dniach stycznia atmosfera w stosunkach politycznych między Łotwą a Polską w niczem nie przypominała ostatniej manifestacji w Dyneburgu. Po ciężkim okresie waśni partyjnych, kłopotów finansowych Łotwa przechodziła wielkie, przez trzy miesiące trwające, przesilenie rządowe.

Po dwuletnim pełnieniu obowiązków Prezydenta Rady Ministrów ustępował ze swego stanowiska min. Skujeneeks.

Bliskie były jeszcze odgłosy sprawy mniejszości polskiej. Walki międzypartyjne

osiągały największe swe nasilenie. Porozumienie polsko-lotewskie stało na całkiem martwym i zimnym punkcie.

Coprawda przywódca orientacji antypolskiej poseł Cieleus łagodniał nieco pod wpływem kształtowania się nowszych form ustrojowych w Niemczech i w miarę dwuznacznego lawirowania litewskiego ministra Zauniusa, jednakże głos tego wpływowego socjalisty, prezesa komisji zagranicznej Saimey, byłego Ministra Spraw Zagranicznych, mocno ważony wówczas, rozbrzmiewał nieraz jeszcze wyraźnie nutą antypolską.

Bawiłem wówczas w Rydze w związku z wydaniem specjalnego numeru, poświęconego przez wydawnictwa nasze zagadnieniom bałtyckim. Bywałem więc codziennie w Saime, gdzie koncentrowały się wówczas wszystkie zagadnienia polityczne i gospodarcze państwa.

W kuluarach sejmowych, w małym bufecie i na szerokich schodach w hallu, gdzie

niegdyś odbywali swe zebrania baronowie, liflandzcy i kurlandzcy, spotkać można było całą polityczną Łotwę.

Nieraz stykałem się z prezesem Stowarzyszenia Polsko - Łutewskiego, chmurnym premierem Skujeneeksem, od dwóch miesięcy napróżno szukającym następcy, na którego barki mógłby złożyć ciężar równych przez okres dwuletni rządów, jak również tego przywódcę włościan obecnego premiera Ulmanisa i sympatycznego wice-marszałka Sejmu katolickiego posła ks. Ranzana, którego arcybiskupie fiolety wyróżniały się między ciemnymi marynarkami jego sejmowych kolegów i obok czarnych szat prawosławnego posła Arcybiskupa Joana.

(Ciąg dalszy nastąpi).

JAN KIEPURA

ostatni raz przed wyjazdem na dwa lata do Hollywood

ŚPIEWA dla wszystkich słuchaczy POLSKIEGO RADJA

w operze „TOSCA”

w poniedziałek, 14 stycznia o godz. 20.10

Transmisja na wszystkie stacje Polskiego Radja z teatru im. Słowackiego w Krakowie

Po operze koncert aryj i pieśni w wykonaniu Króla Tenorów.

141

Jeszcze zdążysz założyć w domu aparat radiowy!

Związek Powiatów w sprawie ustawy bibliotecznej

Pozytywne ustosunkowanie się — Istotne poprawki

Prezes Związku Powiatów, dr. M. Jaroszyński przedłożył Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego imieniem reprezentowanej przez siebie organizacji memorjał w sprawie ustawy o bibliotekach publicznych. Memorjał ustosunkowuje się pozytywnie do sprawy ustawy, proponuje jednak wprowadzenie do istniejącego i obecnie dyskusowanego projektu szeregu istotnych poprawek.

Najważniejsze zasady projektu ustawy, opracowanego przez Związek Powiatów, odbiegające od dotychczasowego

projektu, są następujące:

Obowiązek zakładania i utrzymywania bibliotek publicznych przez samorządy, ma być — według memorjału Związku Powiatów — fakultatywny, a o wprowadzeniu obowiązku na obszarze województwa decydować ma rada wojewódzka.

Obowiązek ustawy obciążałby powiatowe związki samorządowe i miasta, liczące ponad 10 tys. mieszkańców. Chodzi w danym wypadku o oparcie organizacji przymusowych bibliotek publicznych o jednostki samorządu wyżej

stojące pod względem intelektualnym i zasobniejsze pod względem materialnym, jakeimi są powiaty i większe miasta, jak również o zapobieżenie rozpraszaniu środków na koszty obsługi bibliotek, które byłoby nieuczynione przy oparciu organizacji o gminy.

Akcja powiatu polegać musiałaby na utrzymywaniu stałych księgozbiorów oraz ich oddziały na obszarze powiatów i na utrzymywaniu centrali bibliotek, cyrkulujących w powiecie w oparciu o gminy.

Wysokość świadczeń związków samorządowych na biblioteki nie byłaby zgóry ustawowo określona podobnie, jak nie jest zgóry określona wysokość świadczeń na żadne inne potrzeby, które samorząd ma obowiązek zaspakajać z mocy obowiązujących ustaw.

Wydatki na cele bibliotek pokrywałyby powiaty i miasta ze swoich ogólnych dochodów. Powiaty jednak miałyby prawo, lecz nie obowiązek, przerzucić na gminy część swoich wydatków, nieprzekraczającą 25 proc.

Skarb Państwa udzielałby samorządom, utrzymującym biblioteki publiczne, subwencji w wysokości 25 proc. wydatków na zakup książek.

W celu sprowadzenia do minimum kosztów obsługi książki, projekt przewiduje korzystanie w gminach z lokali szkolnych na cele biblioteczne, oraz obsługiwanie w gminach kompletów ruchomych przez nauczycielstwo szkół powszechnych z urzędu.

Memorjał kładzie wielki nacisk na konieczność powzięcia momentu wydania ustawy bibliotecznej z dokonaniem rewizji zakresu działania samorządu, która obecnie jest w toku.

Kara za niepoczytalny wybryk endecki

Zbezczeszczenie emblematów państwowych w przeddzień święta Niepodległości

W sądzie grodzkim w Tyszowcach odbyła się rozprawa karna przeciw Michałowi Kolesie, prezesowi koła Stronnictwa Narodowego w osadzie Komarów, pow. Tomaszów Lubelski, oraz Władysławowi Wyslockiemu i Tadeuszowi Pachli, oskarżonym o zbezczeszczenie emblematów państwowych w dniu 10-ym listopada r. ub.

Zamiar zniszczenia emblematów państwowych wyszedł od członków Stronnictwa Narodowego osady Komarów z Kolesią na czele. Miał to być akt zemsty przeciwko miejscowym organom rządowym. Zamiar ten postanowiono zrealizować w przeddzień święta Niepodległości, angażując do tej roboty, niejako Tadeusza Pachlę, osobnika, który niejednokrotnie już wchodził w kolizję z kodeksem karnym. Pachla otrzymał

za zniszczenie chorągwi i godła państwowego 20 zł. gotówką, mając przytem przyobiecane od Kolesy dalsze wynagrodzenie. Zachęcony łatwym zarobkiem oraz obietnicami, Pachla wykonał plan swych inspiratorów, którzy przewidując surową odpowiedzialność, jaka im grozi w wypadku ujawnienia źródła przestępstwa, usiłowali w ostatniej chwili zrzuć całą winę na Pachlę.

W świetle przewodu sądowego całkowita вина oskarżonych została udowodniona i sąd wydał wyrok skazujący Michała Kolesę na sześć miesięcy aresztu, Władysława Wyslockiego również na 6 miesięcy aresztu, a Tadeusza Pachlę na 6 miesięcy więzienia, przy czem areszt przewencyjny nie został im zaliczony.

GŁOSY I ODGŁOSY.

Ekspansja Pomorzan

(t) W wychodzącym w Chojnicach „Dzienniku Pomorskim” ukazał się pod powyższym tytułem interesujący artykuł, który zasługuje na bliższą uwagę. Autor stwierdza na wstępie:

„Znaczna część naszej młodzieży, zwłaszcza kupieckiej, będzie musiała szukać przyszłości poza granicami Pomorza. Zmusi ją do tego sytuacja gospodarcza naszej dzielnicy, z perspektywy zakładania nowych placówek handlowych, wobec znacznej rozbudowy i pokaźnej liczby firm starych, zaprowadzonych. A nawet te przechodzą obecnie kryzys i są całe branże przeładowane dla których na długo niema widoków i nawet pewna redukcja ilościowa byłaby wskazana. Zamiast nadmiernej konkurencji pewien luz byłby raczej pożądanym.”

Poczem rzuca następujące pytanie: „Co zatem mają zrobić te liczne rzesze naszej z handlem obycie młodzieży, przeważnie synów kupców, doskonale zżytych z istotą handlu, materiał doskonały na nową generację, samodzielną kupców?”

I odpowiada na nie w sposób następujący:

„Nasuwa się przeto samo przez się coraz bardziej życiowa i głośnie jedyna droga pożyteczna dla tej młodzieży i niesłychanie do niosła dla przyszłości naszego życia narodowego i państwowego. Trzeba iść na sąsiednie ziemie Kongresówki centralnej, skąd coraz głośnie rozlega się wołanie naszych rodaków, usiłujących wytworzyć liczne mieszczactwo polskie i gotowych poprzeć polskie warsztaty pracy.”

Nasza młodzież może tam, osiedlając się i zakładając prymitywniejsze i skromniejsze warsztaty niż u nas, przy daleko mniejszym nakładzie pieniężnym, dojść stosunkowo łatwiej do samodzielnego bytu, jeśli zdola upartą i na skromnym bycie zbudowaną pracą zapuścić korzenie na nowych terenach. Od tej umiejętności poprzestawania w pierwszych latach na małym, od zdolności nawiązania kontaktu z tamtejszym społeczeństwem od poznania dokładnego terenu osiedlenia i od równoczesnego osiedlenia kilku czy kilkunastu pionierów w jednej okolicy — zależy wszystko.

Jeśli pójdą gromadnie, wzajemnie się popierając, jeśli wytworzą w każdej miejscowości ośrodek korporacyjny, który im będzie ostoją, pomocą moralną i przystanią towarzyską, to nie tylko sobie, nie tylko miejscowej tam ludności polskiej, ale całej polskiej sprawie przysłużą się znakomicie. I chleb zdobędą własny, nie zależny a pomni, że obowiązki ich wcale się nie skończą na ugruntowaniu swego bytu, pomocą dla jego umocnienia zorganizowaniem na tamtych terenach kilkudziesięciu lub istniejącego drobnego handlu i rzemiosła polskiego.”

Zagadnienie, poruszone przez „Dziennik Pomorski” jest zagadnieniem istotnie pierwszorzędno znaczenia. Wypadnie do niego jeszcze powrócić.

Tytułomania

W „Expressie Porannym” czytamy: Gdyby komuś przyszło do głowy urządzić konkurs na największą ilość posiadanych tytułów, pierwsze miejsce dostałby murewanie znany baletmistrz Edward J. Kuryło.

Oto wyjątek z jego ulotki reklamowej: „EDWARD J. KURYŁO

kierownik Szkoły tańców towarzyskich i Studia baletowego w Warszawie i w Łodzi; członek honorowy: „Academie des Maitres de Danse de Paris”, „Union Internationale des Choreographes, Paris”, „Syndicat National des Professeurs de Danse, Paris”, „The Imperial Society of Teachers of Dancing, London”, „Magyar Tancantitok Országos Szövetsége, Budapest”, „Syndicatul Prof. de dans, dipl. din Romania, Brasov”, „Związek Nauczycieli Tańców Towarzyskich w Polsce”, „Towarzystwa Propagandy Tańca Ludowego”;

prezes honorowy „Stowarzyszenia Nauczycieli Tańca Województwa Łódzkiego”; prezes „Związku Nauczycieli Tańców Towarzyskich w Polsce”;

prezes „Towarzystwa Propagandy Tańca Ludowego”;

wykładowca w warszawskiej szkole dramatycznej Hryniewieckiej; nauczyciel choreologii w „Studjum operowym” Towarzystwa Przyjaciół Muzyki i Opery Narodowej „T. O. N.”; przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej dla kandydatów na kierowników Szkół Tańców towarzyskich przy współudziale delegatów Komisji do spraw szkół tańców towarzyskich przy Urzędzie wojewódzkim w Łodzi; autor pracy „Taniec ludowy, dworski i towarzyski” wydrukowanej w monografii p. t. „Taniec” (Tom. 1.);

korrespondent czasopism zawodowych: „Variety” — Nowy Jork, „The Dancing Master” — Chicago, „The American Dancer” — Los Angeles, „The Dancing Times” — Londyn;

b. dyrektor baletu oraz kierownik szkoły baletowej opery warszawskiej;

b. właściciel i kierownik Kursów dla kandydatów na nauczycieli tańców towarzyskich”; b. przewodniczący „Międzynarodowej Komisji Egzaminacyjnej Nauczycieli Tańców”;

b. członek „Komisji Kwalifikacyjnej Kandydatów na kierowników Szkół Tańców Towarzyskich” (powołanej przez Komisarjat Rządu m. st. Warszawy);

b. redaktor i wydawca czasopisma „Taniec i Rozrywka”;

b. nauczyciel w szkole żeńskiej „Oaksme-

Bogactwo godne baśni z 1001 nocy
Trust Mitsui — potęgą finansową Dalekiego Wschodu

Do rzędu nazwisk potentatów pieniądza Rockefellera, Forda, Morgana i Rothszylda, znanych w Europie i w Ameryce, dodać należy nazwisko miliardera japońskiego Mitsui, niesłychanie popularne na Dalekim Wschodzie jako symbol wielkiej fortuny i potężnych wpływów. Żaden jednak z europejskich lub amerykańskich „królów” i „panów złota” nie zdołał zgromadzić w swoich rękach kapitału, któryby mógł dorównać niezmiernie fortunie japońskiej rodziny Mitsui.

I co jest jeszcze bardziej zadziwiające, bogactwo to, godne baśni „1001 nocy”, pochodzi jeszcze z czasów gdy w Europie prym dzierżyły w dziedzinie finansowej małe republiki kupieckie Włoch, Wenecja i Genua. Mitsui są ponadto prawdopodobnie jedyną rodziną na obu półkulach, która umiała nie tylko zachować swe bo-

gactwo, ale i powiększyć je wielokrotnie przez szereg korzystnych operacji, przez handel, przemysł, banki, przez swą ogromną przedsiębiorczość i swe kolosalne wpływy.

Na Dalekim Wschodzie spotyka się nazwisko Mitsui i markę jej firmy

„M. B. K.” — Mitsui Bushan Kaicha (Towarzystwo Handlowe Mitsui)

na każdym kroku. Inicjały „M. B. K.” dźwigają kadłuby okrętów, widnieją one na frontonach wielkich fabryk i zakładów przemysłowych, płoną na fasadach banków, składów, tkalni i rafinerii, zarówno w Japonii, w Chinach, Korei jak i Mandżurji. Żadna z firm amerykańskich czy europejskich nie może walczyć przeciw temu mocarstwu handlowemu, ani konkurować z jego siłą, trwającą od wieków. Egzystencja domu Mitsui łączy się w oczach poddanych współczesnego państwa Mikada z

istnieniem dawnej Japonii feudalnej samurajów.

Założyciel rodu Mitsui, Haschiroemon Mitsui,

posiadał niewielką tkalnię i, jak głosi legenda,

kapitał na większe operacje finansowe znalazł przypadkowo w studni.

Potomkowie jego założyli przedsiębiorstwa w wielkich centrach przemysłowych Japonii, Kioto, Osaka, Yedo. Jeden z nich, Hacırobe Mitsui, rozszerzył znacznie te zakłady i wprowadził w nich raz pierwszy sprzedaż za gotówkę,

gdyż do tego czasu panował w Japonii zwyczaj przysyłania klientom rachunków raz do roku. Inowacja ta przyczyniła się znakomicie do powiększenia obrotów firmy. Ponadto Hacırobe Mitsui wprowadził również jeszcze w roku 1860 nowoczesny system płacenia należności

czekami, co pozwalało mu przysyłać pieniądze wierzycielom listem, zamiast ekwipować karawany, wiozące worki z pieniędzmi.

U szczytu wielkiego trustu Mitsui znajduje się

„Towarzystwo Mitsui”, które rozporządza

kapitałem 200 mil. jen

i posiada ogromne majątki na wyspach północnych, na Korei i Formozie, gdzie eksploatuje ono największe plantacje herbaty na świecie. Od „Towarzystwa Mitsui” zależy „Bank Mitsui”, „Magazyny Mitsui” i „Kopalnie Mitsui”, oraz niezliczona ilość przedsiębiorstw i holdingów. Aktywność trustu Mitsui, operującego cyframi astronomicznymi, jest zadziwiająca. Kolonizuje on Formozę, buduje dwie równoległe linie kolejowe Zachodnio-Chińskie, udziela szerokich kredytów, ubiera całą Japonię, asekuruje jej mieszkańców od wypadków, łączy państwo Mikada wielkimi liniami żegludowymi z Ameryką i Australją. Dzienniki jego biją 4 miliony egzemplarzy dziennie, a elektrownie dostarczają Cesarstwu światła i siły. Dwa miliony lamp naftowych rozsianych na Dalekim Wschodzie nosi inicjały „M. B. K.”, lampy te sprzedawane są za jedną trzecią ceny kosztu i mają służyć również propagandzie zwiększenia konsumpcji nafty Mitsui. C.

Rumuńska uroczystość święcenia wód

W Bukareszcie odbyła się przy udziale króla i licznych duchowieństwa tradycyjna uroczystość święcenia wód. Na zdjęciu — król Karol Hohenzolern dokonywa symbolicznego aktu wrzucenia krzyża do wody.

Zbiorowy grób Polaków pod Neapolem

Podczas wojny światowej władze wojskowe włoskie założyły w pobliżu Neapolu, w miejscowości Santa Maria Capua Vetere, obóz dla jeńców. W obozie tym przebywali jeńcy narodowości polskiej, czeskiej, węgierskiej i ruskiej.

Gdy przystąpiono do formowania oddziałów polskich dla armii polskiej we Francji, większość jeńców - Polaków zgłosiła przystąpienie do tej armii.

Wśród jeńców w obozie w Santa Maria Capua Vetere zdarzyły się liczne wypadki chorób z wycieńczeń i odniesionych ran. Chorych przekazywano wówczas z lazaretu obozowego do szpitala miejskiego.

W razie śmierci, chowano ich na cmentarzu miejskim, którego część oddano do dyspozycji władz wojskowych. Wśród pochowanych na tym cmentarzu znajduje się około 150 Polaków.

Obecnie grupa przyjaciół Polski, założona przez naszego konsula honorowego w Neapolu, adwokata Augusta Borsellego, przystąpiła do uczczenia pamięci pochowanych na ziemi włoskiej Polaków.

Mianowicie zamierzone jest wmurowanie na wspomnianym cmentarzu tablicy pamiątkowej z dokładnym wymienieniem nazwisk wszystkich tam pochowanych.

Ustalenie tej listy nie jest łatwe, bo w oficjalnym spisie, jaki szpital miejski w Neapolu w swoim czasie opracował, nazwiska zmarłych są poprzekęcane. Niema również wymienionej miejscowości, skąd pochodzili.

Wmurowanie tablicy pamiątkowej dla pochowanych na cmentarzu w Santa Maria Capua Vetere Polaków — byłych żołnierzy armii austriackiej — nastąpi zapewne dopiero z wiosną.

re” pod Nowym Jorkiem; b. instruktor w szkołach „American National Association Masters of Dancing” i „American Society Professors of Dancing” oraz „Imperial Society of Teachers of Dancing, London;

b. kierownik szkół własnych w Paryżu, Londynie, Nowym Jorku, Los Angeles i Sydney; b. instruktor scen tanecznych w filmie słynnego reżysera D. W. Griffith'a w Hollywood.

18 tytułów! Można by tem obdzielić wszystkich baletmistrzów polskich!

M/S — S/S — V/S?

Prasa polska pisze ostatnio chętnie i dużo o morzu. Dziennikarze nasi, jak przystało neofitom (morskim) niesłychanie gorliwie pozują na fachowców. Im więcej w jakiejś korespondencji znajdzie się takich słów, jak: „bryza”, „szkwał”, „sztorm” (koniecznie), „mezza”, „luk”, „fordewind”, „bajdewind”, „golf” (zamiast — zatoka) i t. p., tem taka korespondencja wygląda bardziej „po morsku”, bardziej zalatuje „słonym wiatrem”. Jeszcze pół biedy, gdy się tych obcych słów używa z sensem. Ale jest gorzej, gdy sam autor nie wie, co one znaczą, a popisuje się ich znajomością, jak dziecko zabawką, albo jak nowobogacki „salonowemi” słówkami.

Okropnie modne jest dodawać przed nazwą statku takie tajemnicze dwie litery jak s/s, albo m/s, albo v/s. Od tych symbolicznych znaczków roją się poprostu różne feljetyony morskie, listy z podróży i t. d. Ileż to razy czytamy że np.

„parowiec s/s „Kościszko” pod podmuchami sztormowego fordewindu dryfował uparcie naprzód(11)”, albo że statek X „robi 15 węzłów na godzinę”.

I zrób z takim, co chcesz. Korespondencja musi mieć „wyraz morski” i koniec.

Ostatnio „Kurjer Warszawski” drukuje korespondencję z wyprawy statku „Poznań” do Liberji. Autor artykułu, mówiąc o tym statku, uparcie pisze „M. S. Poznań” zamiast „S. S. Poznań”. Ponieważ wyjazd „Poznania” zbiegł się ze spuszczeniem na wodę transatlantyku „Marszałek Piłsudski”, o którym długo i szeroko, w prasie polskiej się pisało, dodając przed nazwą statku litery M. S., oznaczające statek motorowy, przeto łatwo domyśleć się, skąd to „M. S. Poznań” się wzięło.

Ale dobrze byłoby wiedzieć, jeśli o sprawach morskich chce się pisać, że międzynarodowe, z języka angielskiego wywodzące się symbole oznaczają: S/S — statek parowy (steam-ship), M/S — statek motorowy (motor-ship) i V/S — statek żaglowy (vessel-ship).

A najlepiej w korespondencjach i feljetonach morskich symbolów tych nie używać. Bo i po co? Wystarczy pisać parowiec „Poznań”, czy motorowiec taki a taki, czy wrzeszcie żaglowiec X. Y.

Zostawmy niezrozumiałe symbole prasie fachowej i autorom ściśle fachowych artykułów.

SILVA RERUM
zebrał i zestawil Bolesław Busiakiewicz

KALENDARZYK HISTORYCZNY.
Co się kiedy i gdzie wydarzyło?
11 stycznia

- 1472 Umarł w Krakowie bakałarz Akademii Krakowskiej Jan Dąbrowka, wybierany kilkakrotnie na rektora tejże uczelni. Był on nauczycielem sławnego Grzegorza z Sanoka i komentatorem kroniki bł. Kadłubka, w której po raz pierwszy znajdują się wzmianki o podaniach t. zw. małopolskich, jak np. o Krakusie, Wandzie, Leszkach i Popielu.
- 1494 Umarł we Florencji sławny malarz włoski Domenico Ghirlandajo.
- 1706 Wojska szwedzkie wkroczyły do Warszawy.
- 1801 Umarł w Rzymie popularny kompozytor włoski, rówieśnik Mozarta, — Domenico Cimarosa, który wielki rozgłos zdobył sobie zwłaszcza operą „Il matrimonio segreto”.
- 1837 Umarł w Moskwie irlandzki pianista i kompozytor John Field, twórca „nokturnów”, które wywarły niewątpliwy wpływ na Szopena.
- 1837 Umarł w Paryżu znakomity malarz historyczny i portrecista François Pascal Gérard. Słynniejsze jego portrety: „Madame Recamier” (1802), „Napoleon I w stroju koronacyjnym” (1832) i in. W 1814 r. uzyskał tytuł barona.
- 1842 Urodził się znany filozof William James.
- 1923 Umarł w Palermo b. król Grecji — Konstantyn.

II.
— powiedział Mahomet:

Nieszczęśliwym jest ten naród, którym rzadzi niewiasta!

III.
„Enfants terribles”.

Mamusia: Maniu, przeproś tatusia!
Dziecko: Nie psieposę... (Na to mówi do siostrzyczki 8-mio letni braciszek): Psieposę, bo zawsze mądry głupiemi powinien ustąpić!

Pełna tabela szóstego dnia ciągnięcia Loterii

1-e ciągnięcie

GŁÓWNE WYGRANE

Zł. 10.000 na N-ry: 125015 140548
Zł. 5.000 na N-ry: 1701 52135 89960
Zł. 2.000 na N-ry: 65923 11517
 21757 33389 42600 49983 51532 57970
 65434 69258 73872 76015 81235 84027
 118381 135764 139455 140976 153595
 187098 178705
Zł. 1.000 na N-ry: 1107 10492 16062
 19719 22494 23011 26818 30775 32029
 37691 49024 52608 60367 65897 70041
 78786 95373 107640 109570 113525
 117659 119698 123144 129547 135844
 142664 145405 153005 166296 170784
 173674 174759 175454 178792

WIELKIE WYGRANE

padają stale w szczęśliwej kolekturze
KAFTALA
Bydgoszcz, Jagiellońska 2
Gdynia, 10-go Lutego 5
 Ciągnięcie IV. klasy trwa do 23
 bm. Losy IV klasy jeszcze są do
 nabycia.

Po Złotyach 200

40 116 263 94 338 60 926 94 99 1206
 77 342 538 615 912 2479 88 514 800 918
 3246 342 65 904 4369 458 825 55 962
 92 5432 557 6064 223 666 747 7086 138
 92 258 312 63 640 823 39 8400 15 953
 8352 563 641 723 846 93.
 10041 446 574 702 838 78 92 11040
 154 296 305 539 828 12124 41 93 289
 625 857 13429 562 841 14107 220 991
 15500 74 16284 582 801 17294 676 895
 18027 188 332 91 527 800 19305 683
 786.

20155 392 529 894 21060 746 816
 22125 285 94 393 410 617 718 23158
 577 778 95 841 78 966 24212 916 25172
 246 87 329 461 93 912 21 59 61 26003
 108 24 292 304 40 481 689 922 33 27016
 274 353 407 575 89 940 83 28097 231
 703 29050 81 277 338 51 437 521 92.
 30022 232 89 451 31081 184 302 65
 801 607 792 32061 219 463 782 893 910
 11 33063 202 460 623 49 866 73 978 80
 34073 169 88 315 493 932 38018 81 149
 252 78 365 77 520 94 36158 299 604 23
 789 37167 219 355 513 644 79 38093
 103 258 778 81 879 86 39413 690 735
 80 995.

40125 369 76 90 538 966 41205 315
 39 449 578 94 98 696 788 976 718 42202
 824 43054 158 61 531 40 72 44083 88
 516 454 745 806 14 45268 881 46281 430
 56 62 70 625 970 47053 118 230 45 381
 419 41 71 652 876 999 48106 336 893
 916 49029 57 241 98 372 500 70 656
 755 874 50363 600 77 98 99 115 15 33
 806 19 24 51 51152 561 98 735 982
 52269 724 857 933 53072 157 723 81
 54064 202 57 382 418 29 625 719 33 82
 815 55469 706 826 56088 214 15 341
 332 868 57050 80 213 527 645 789 894
 38023 92 342 623 771 59519 601 727 96.
 60041 275 353 422 84 538 812 36
 61594 761 62042 396 557 828 945 63055
 196 247 96 304 90 403 575 615 28 943
 64016 79 113 327 745 65106 257 307 12
 665 837 70 66376 547 67693 942 68271
 79 96 436 684 749 829 996 69158 60
 54 74 735 875.

70175 469 80 71082 98 116 17 382
 474 768 84 808 12 81 72014 115 17 42
 65 469 597 73625 74374 431 65 554 694
 778 801 75397 433 94 538 903.
 76029 287 405 632 77021 359 401 28
 617 700 925 50 78306 570 728 40 981
 79062 120 606 784
 80281 81143 330 546 82167 314 91
 93327 79 456 535 746 71 84012 45 111
 97 481 592 774 834 983 85200 472 504
 39 731 40 986 86389 560 616 749 953
 87099 132 482 88 745 858 88580 680 958
 90067 375 77 439 519 31 71 729 97 837
 90179 232 408 521 87 898 91332 886
 92232 541 975 93146 94 237 586 661
 94448 540 634 782 928 78 95076 184 300
 87 799 937 91 96499 525 609 41 823
 61 926 97530 67 814 64 900 98534 697
 876 99502 604 69

100583 101107 364 543 618 102012 62
 172 73 354 540 716 103071 216 343 413
 636 896 104148 416 676 728 854 105724
 805 912 82 105545 663 786 909 43 107016
 613 108105 273 546 667 109077 221 74
 786.
 110504 93 96 754 116037 461 73 631
 862 89 914 112064 115 26 312 417 64
 87 753 813 113139 366 595 751 114040
 167 386 447 867 115283 313 513 732
 1851 920 28 116615 117392 431 41 537
 118131 40 727 31 888 119066 204 607
 120233 68 370 465 612 830 993 121228
 87 346 586 951 122211 79 430 560 667
 86 736 60 963 123000 124 289 591 894
 124091 160 219 871 125240 52 59 339
 559 126351 721 918 127102 15 342 436
 541 707 128029 38 108 222 129490

130164 356 536 60 696 131046 142 664
 78 784 807 132107 515 909 133033 279
 184 471 748 810 997 134107 346 519
 135229 88 427 71 563 752 841 56 911
 136256 57 425 58 78 137412 973 138552
 629 33 832 139100 614
 140067 481 522 29 68 141072 229 452
 504 5 74 921 142840 143040 336 629 88
 740 67 144123 86 518 34 145147 265
 526 146027 191 462 92 522 901 147091
 280 148020 328 41 606 890 149021 29
 420 644 62 987
 150293 481 517 639 93 96 151180 276
 603 53 725 941 152082 157 205 12 346
 642 711 153622 911 154197 274 428 741
 61 155214 45 79 86 530 608 754 156070
 227 463 582 671 792 912 157565 158034
 494 836 159083 436 550 759 851 936
 160103 414 19 526 809 74 161316 401
 65 97 645 779 877 162491 521 31 79 825
 88 966 163081 298 740 940 164489 563
 803 69 165604 60 67 925 881 917 36
 166156 652 705 819 921 67 167183 221
 552 767 79 876 168270 81 641 830 169148
 353 503 19 39 882 913 57
 170426 57 607 77 171050 391 496 97
 509 710 83 942 55 71 172066 522 66 95
 719 60 173400 19 49 540 62 669 920
 174553 748 847 933 65 175497 704 47
 176436 64 597 648 874 177079 186 401
 178084 121 52 224 87 401 726 858 179100
 544 775 958

109024 69 412 72 783 975.
 110736 817 48 930 111542 833 112009
 229 49 531 610 861 113023 148 239 415
 683 114153 58 84 251 316 30 85 429
 638 835 954 115203 314 466 511 909
 116030 92 266 332 992 117087 463 543
 768 118078 94 178 439 814 119960 78.
 120065 306 13 48 75 454 747 121522
 721 122190 613 56 872 123334 73 488
 789 911 95 124047 61 152 339 489 597
 814 98 996 125047 188 95 215 71 602
 716 884 97 966 126133 514 600 708 994
 95 127145 220 471 804 963 128020 33
 63 302 98 487 862 129007 399 430 519
 668 80.
 130075 102 402 628 61 67 73 834
 131065 326 503 605 30 57 132041 122
 25 230 416 504 671 772 976 133285 524
 65 728 88 890 134259 327 68 406 548
 736 947 135020 267 473 883 136162 234
 736 532 623 784 137177 436 62 93 805
 912 20 138025 68 119 81 282 316 77
 139011.
 140694 706 854 97 141713 94 993
 142330 416 729 854 934 143778 92 854
 910 144210 39 306 450 145338 525 908
 88 146046 188 484 95 147417 47 81 937
 148080 486 913 149008 191 648 71 774
 903.
 150055 547 783 800 86 90 949 151125
 311 717 935 152031 401 153107 304 444
 591 154048 115 212 463 612 83 155076
 96 271 477 555 697 702 87 821 911 98
 156148 404 803 157434 516 786 967
 158029 202 414 656 67 159352 879.
 160150 499 564 768 86 812 161357
 614 873 162281 89 163300 482 745 865
 164064 392 409 64 828 74 910 56 165185
 491 618 729 908 58 166577 987 167099
 567 747 956 168187 784 805 945 169156
 59 410 752 917 56.
 170042 371 628 794 171848 944 172002
 116 605 36 731 942 78 173130 661 800
 964 174034 81 172 233 386 403 528
 639 873 175022 235 47 669 727 37 913
 176127 28 45 398 592 657 79 932 177074
 310 588 868 178939 179368 411 777 889
 982.

II-gie ciągnięcie

Po złotych 200:

370 589 901 1062 85 264 479 696 813
 29 2074 234 467 880 3458 561 643 880
 96 970 4443 680 5059 535 58 829 6029
 134 720 932 7033 416 92 559 761 982
 8685 743 829 42 9003 7 529 32 695 794
 940
 10096 113 255 552 89 657 95 763 823
 958 11304 24 988 12098 190 431 65 750
 854 13133 267 725 84 14052 286 744 76
 892 15200 307 403 59 694 953 16011 71
 278 483 662 863 17201 333 600 754 18012
 140 234 42 589 19203 38 457 89 953 60
 20016 333 96 470 21202 357 622 875
 22104 254 91 444 519 726 86 23010 88
 438 42 643 728 70 854 24045 61 101 348
 438 702 25056 262 400 92 671 725 55
 26039 461 542 752 950 27104 11 290 344
 859 978 28167 284 700 929 38 40 95
 29211 764 817 61 954
 30004 818 31170 401 67 559 32012 81
 190 284 431 41 834 998 33017 49 54
 345 414 53 663 700 68 983 34103 23 29
 318 488 664 720 23 935 35121 220 304
 432 521 743 36440 857 37298 348 97 690
 38036 501 799 903 39027 192 97 213 310
 57 443 635 750 856 65 77
 40271 892 41277 497 533 649 703 55
 836 57 42471 558 615 892 43116 404 514
 762 810 48 55 93 44063 75 462 677 789
 91 45038 251 684 820 46054 60 81 311
 14 476 540 779 884 927 47259 568 745
 91 993 48007 53 59 759 983 49445 794
 906
 50166 233 572 621 51197 231 886 977
 52039 183 442 537 687 740 92 857 971
 97 53155 448 82 611 703 867 900 54063
 287 353 516 55046 785 56187 270 335 81
 84 534 634 80 891 912 57083 718 899
 58114 59 362 445 694 724 75 875 90 936
 59037 437 572 766

Zł 10.000 na nr. 2548

Zł 5.000 na nr. 139347

Zł 5.000 na nr. 5106

Zł 5.000 na nr. 7066

w pierwszych dniach ciągnięcia klasy
 IV-tej padło w szczęśliwej kolekturze
Osmiech Forunay, Bydgoszcz, Pomorska 1.
Oddział w Toruniu, Żeglarska 31.

60251 74 351 535 623 785 61074 102
 249 624 855 85 62049 69 209 81 315
 601 91 965 75 63251 414 510 58 808 86
 984 64295 345 545 776 95 65034 104 448
 53 528 98 922 35 40 66017 950 67113
 432 38 737 933 68056 92 237 434 836
 69068 72 529 617 51 59 708
 70065 131 368 538 78 71083 89 253
 81 362 588 674 911 72107 230 305 547
 417 787 981 73170 501 821 69 74070 92
 678 553 675 817 22 962 75011 73 221
 62 391 96 442 967
 76488 649 771 77100 304 685 841 78208
 300 551 678 709 974 79371 240 671 706
 985.

80077 103 13 483 512 841 81051 318
 79 97 545 738 940 82607 736 935 83026
 402 525 856 84315 512 933 85096 255
 329 560 71 685 720 70 86205 74 569 712
 45 87032 38 254 406 87 95 742 931
 88567 81 694 847 931 94 89328 436 668
 860.
 90137 246 334 413 78 631 76 91117
 32 274 360 454 57 93 92112 81 269
 450 544 93088 185 239 86 329 87 599
 94071 268 436 744 951 95242 321 930
 62 96033 195 364 470 85 654 768 97028
 473 523 61 847 98144 738 908 99018
 48 90 372 424.
 100694 984 101121 332 91 450 557
 102163 644 813 103039 88 120 534 718
 104122 351 692 700 931 105102 59 281
 340 94 457 608 845 106129 227 86 300
 8 442 560 99 107145 381 544 643 782
 108038 161 333 564 71 81 770 86 964

538 647 710 940 85053 121 84 88 220
 72 86 629 86055 217 500 629 829 87424
 99 639 63 773 828 954 88545 668 904
 10 89416 91 665
 90012 52 89 732 91000 125 502 90 721
 81 82 92164 241 385 444 701 2 996 9325
 58 562 75 84 678 95 839 94447 554 65
 790 828 927 77 95424 48 536 689 785
 96011 12 289 401 38 556 616 45 731 967
 97196 281 686 87 98014 468 503 84 665
 869 99567 608 64 701 811 918
 100103 10 478 573 84 101050 172 306
 23 50 463 523 617 32 735 91 102080 229
 474 770 830 53 908 103033 213 342 47
 480 715 805 991 99 104056 445 866 944
 105653 842 72 951 106670 74 782 859
 992 93 107015 85 148 230 406 31 501 4
 608 712 28 108311 545 824 82 983 109339
 420 29 588
 110390 912 111020 159 94 402 504 68
 843 112097 296 720 113107 681 833 72
 114288 353 623 712 92 850 115357 683
 820 88 906 33 116293 711 869 81 117261
 629 970 118276 858 89 119355 540 723
 54

120392 405 502 636 934 85 121172 327
 406 29 53 562 691 708 122099 139 327
 526 77 683 740 123492 619 94 124182
 211 338 62 729 125092 266 440 549 978
 126044 338 446 665 702 49 951 127745
 128155 71 129054 349 520 758
 130189 818 901 91 131346 402 71 505
 696 715 25 861 132027 395 997 133117
 208 408 35 134017 109 241 83 639 61
 737 43 875 974 135077 102 246 304 665
 91 855 136318 422 646 87 760 137136
 484 507 66 626 772 370 138155 246 871
 139126 306 32 844
 140252 69 356 69 479 647 782 814 2

Na ziemiach Pomorza

Co to są „figle” według „Słowa Pomorskiego”?

W jednym z ostatnich numerów „Słowa Pomorskiego”, organu pomorskich defetystów „narodowych”, czytamy dosłownie, co następuje:

„W ub. tygodniu policja dokonała aresztowań wśród narodowców we wsi Prątnica (pow. lubawski). Między in. aresztowano kierownika tamtejszej Sekcji Młodych Str. Narod., kol. Ługewicza oraz dalszych 3 narodowców. Aresztowania nastąpiły wskutek figli, wyplatanych przez kogoś tamtejszym „sanatorium” w noc sylwestrową. Między inn. szyl z go-

dłem państwa, wiszący na karczmie, w której sprzedaje się wyroby monopolowe, znalezione przyklejony do drzwi „ustępu” (podkreślenia nasze).

Trzeba dużej dozy cynizmu żeby znieważenie godła państwowego nazywać łagodnie i z dobrociłą aprobatą... „figlami”.

Za takie psie figle, jak donosimy dziś na innym miejscu, sąd skazał podobnych „figlarzy” z województwa lubelskiego na pół roku więzienia.

Tembardziej surowo powinni być karani ci, u których sumienie i godność narodo-wa nie wzdrzają się (mimo, że siebie nazywają — pożałuj Boże — „narodowcami”) przed jawną aprobatą takich łobuzerskich wybrzków.

Nawiasem należy dodać, że znieważone godło państwowe nie wisiało na „karczmie”, jak to lekceważąco „Słowo Pomorskie” pisze, tylko na sklepie monopolowym.

Przy zaburzeniach w trawieniu, bólach żołądka, zgadach, wymiotach, zawrotach głowy, bólach głowy, miganiu przed oczami, podrażnieniu nerwów, bezsenności, ogólnemu osłabieniu, niechęci do pracy, naturalna woda gorzka Franciszka-Józefa pobudza do wypróżnień i ułatwia krwiotęgi.

Baczność inwalidzi wojenni!

Zarząd Wojewódzki w Toruniu Legji Inwalidów Wojennych Wojsk Polskich Im. Gen. J. Sowińskiego, rozesłał do wszystkich Zarządów Kompanii Legji Inwal. Woj. W. P. im. Gen. J. Sowińskiego okólnik nr. 1 z datą 8 stycznia br. treści następującej:

„W celu wzmocnienia akcji organizacyjnej wszystkich placówek „Legji” na Pomorzu Zarząd Wojewódzki informuje po raz ostatni pod jakimi warunkami mogą być przyjmowani inwalidzi wojenni do „Legji”.

Ze względu na specjalne warunki w je- kich żyliśmy my Polacy w zaborze pruskim Zarząd Wojewódzki uzgodnił warunki z Zarządem Głównym, na których to tamt. Zarządy mogą przyjmować inwalidów na członków „Legji”.

Do „Legji” mogą należeć:

1) osoby, które zostały inwalidami w woj- sku polskim,

2) osoby, które zostały inwalidami w ar- mii zaborczej i mimo swego kalectwa słu- żyły w wojsku polskim;

3) inwalidzi z armii zaborczej, którzy brali czynny udział w organizacjach wojsko- wych w czasie inwazji bolszewickiej i w czasie przejmowania władzy przez władze polskie na początku roku 1920, w tem członkowie: Straży Ludowej, Straży Grani- cznej, Rady Ludowej i Milicji Obywatels- kiej, która istniała na całym Pomorzu od końca roku 1918 do początku roku 1920.

4) inwalidzi z armii zaborczej, którzy nie brali udziału w powyższych formacjach, w miejsce tego brali jednak czynny udział w polskich organizacjach w zaborach: prus- kim, austriackim, rosyjskim, mających na celu podtrzymanie ducha polskiego i krze- wienie języka ojczystego,

5) osoby, które brały czynny udział w Polskim Towarzystwie Ludowym, w Pol- skim Towarzystwie Gimnastycznym „Sokół”, w Pol- skim Towarzystwie Harcerskim, lub w tajnych towarzystwach polskich i bronili słowem i czynem języka polskiego w wykła- dach religijnych i w kościołach i byli za to prze- śladowani, a nawet karani przez zaborców.

6) Jeśli który inwalida wojenny z armii zaborczej służył w Straży Obywatelskiej, jak wżej wspomniano i pomagał do ugrun- towania potęgi polskiej na ziemiach Pomo- rza przed 1 stycznia 1921 r. to i ten, choć nigdy mundur polski nie nosił, ma pra- wo należeć do naszego żołnierskiego grona, i uważać się za żołnierza polskiego.

Wszyscy wymienieni wyżej inwalidzi z armii zaborczej, którzy przedłożą dowody, że brali w wymienionych formacjach udział, mogą być przyjęci do „Legji”. Dowodem jest zaświadczenie z wymienionych formacji, względnie zaświadczenie podpisane przez władze administracyjne.

Za Zarząd Wojewódzki: Prezes komisa- ryczny (—) Ciesielski; sekretarz (—) Brzezi-

Tuchola

— 200 zł. dla biednych dzieci. Powiat tu- cholski otrzymał z Funduszu Pracy pewną sumę do podziału między dzieci bezrobot- nych w okresie świątecznym. Komitet do- szedł do przekonania, iż najracjonalniejszego podziału dokona szkoła i dlatego powziął uchwałę, że każdy kierownik szkoły otrzy- ma pewną kwotę w zależności od ilości dzieci bezrobotnych. Zasiłki przyznawać bę- dzie kierownik szkoły wraz z wybranym komitetem. Oczywiście dotyczy to tylko tych miejscowości, w których znajduje się większa ilość bezrobotnych. Szkoła powsze- chna w Tucholi otrzymała do podziału 200 złotych.

Co? - Kiedy? - Gdzie?

Repertuar Teatru Ziemi Pomorskiej.

„Moralność Pani Dulskiej” — w piątek, 11 bm. w Toruniu, w sobotę 12 bm. w Toru- niu, w niedzielę, 13 bm. wieczorem w To- runiu.

„Wycieczkę krzyż” — w piątek 11 bm. wieczorem w Działdowie, w sobotę, 12 bm. wieczorem w Wąbrzeźnie.

„Betleem Polskie” — w piątek 11 bm. po- południu w Działdowie, w sobotę 12 bm. po- południu, w Wąbrzeźnie, w niedzielę, 13 bm. wieczorem w Chełmnie.

„Wielka rewja sylwestrowa” — w nie- dziele 13 bm. popołudniu w Toruniu.

Uparł się bronić innych, a sam wpadł

Przed Sądem Okręgowym w Bydgoszczy odpowiadał 32-letni Franciszek Górecki, obrońca prywatny, zam. w Kocini, oskarżony o sfalszowanie plenipotencji upoważniającej go do nieproszonej obrony.

Górecki mając w tem jakiś interes — u- parł się bronić niejakiego Kazimierza Jan- kowiaka, który występował w pewnym procesie cywilnym. Nie mogąc dogadać się z „klientem” pomysłowo obrońca własnorecz- nie wystawił sobie plenipotencję Jankowiaka, z którą udał się do adwokata celem spre- czowania obrony. Gdy z kolei adwokat zwró- cił się do wyjaśnienia do Jankowiaka — sprawa się wydała.

Jak pan obrońca bronił innych — nie wia- domo, w każdym razie jego obrona wypadła przed sądem więcej niż blado, jako, że p. G. miał jeszcze pewne niejasne sprawy za- liczkowe, a pozatem stwierdzono również przykre zapiski w karcie karnej p. Góreckie- go. Wobec takiego zbiegu faktów Sąd wy- mierzył panu obrońcy okrągły rok bezwzględ- nego aresztu.

Pasażer na gapę przyczy- ną zatrzymania pociągu

Podróżni pociągu osobowego zdążającego w kierunku Inowrocławia byli onegdaj świadkami niezwykłej awantury, której po- wodem był pewien niesforny pasażer „na gapę”. Na stacji Pakość dwóch konduktó- rów usiłowało wysadzić opornego „pasaże- ra” na peron, jednak osobnik ów stawiał tak zacięty opór, iż nolens volens pociąg ruszył w dalszą drogę, wioząc nadal „gratisowego” gościa, którego jedynie strzeżono w obawie przed jego „dematerjalizacją”. Na stacji Kościelec osobliwy pasażer usiłował zbiec przed czekającą go odpowiedzialnością, wo- bec czego pociąg zatrzymano. Po dłuższych poszukiwaniach ujęto magika... w wozie bagażowym, w którym zamierzał kontynu- ować podróż w dalszym ciągu.

Ukarany zwyrodnialec

Przed Sądem Okręgowym w Bydgoszczy odpowiadał 38-letni Antoni Nowak, zam. w Białejewiczach pod Żninem, oskarżony o dopuszczenie się czynów nierządnych z tro- jgiem nieletnich dzieci, w wieku od lat 6 do 11. Zwyrodnialec tłumaczył się, przed sądem stanem podgorączkowym, w jakim rzekomo miał dokonywać ohydnych czynów.

Sąd skazał Nowaka na półtora roku bez- względnego więzienia.

Pomimo silnych mrozów port gdyniński pracuje bez przeszkód

Mimo to, iż od kilku dni na wybrzeżu panują silne mrozy, dochodzące do —20 st. C, praca portu gdynińskiego odbywa się nor- malnie. Jedynie w niektórych miejscach pojawiła się niegruba warstwa lodu, która łamana jest przy pomocy holowników „Ze- gługi Polskiej”. Ruch statków nie napoty- ka na żadne trudności.

Stan wody na Wiśle

Poziom wody w Wiśle i jej dorzeczju wy- nosił w dniu 10 stycznia o godz. 7 rano: w Krakowie (—2,30) —2,35; w Nowym Sączu (Dunajec) (0,77) 0,68; w Przemyślu (San) (—2,00) —1,98; w Zawichoście (1,67) 1,58; w Warszawie (1,54) 1,47; w Wyszkowice (Bug) (0,52) 0,50; w Pułtusku (Narew) (1,17) 1,17; w Płocku (1,30) 1,45; w Toruniu (1,16) 1,17; w Fordonie (0,84) 0,78; w Chełmnie (—0,02) —0,10; w Grudziądzu (—0,11) —0,06; w Korzeniewie (—0,11) +0,59; w Piekle (—0,09) —0,22; w Tezewie (—0,10) —0,18 w Einlage (1,90) 1,86; w Schiewenhorst (2,08) 2,08.

W nawiasach podajemy stan wody z po- przedniego dnia.

Temperatura wody wynosiła w dniu 9 bm. o godz. 7 rano 0,3 st. C, a 10 bm. 0,2 st. C.

Temperatura powietrza wynosiła o godz. 7 rano w dniu 9 bm. —18 st. C, a w dniu 10 bm. —17 st. C.

Kierunek wiatru: południowo-wschodni.

Dnia 29 grudnia 1934 r., rozstał się z tym światem po długiej i cięż- kiej niemocy, długoletni członek naszego Obwodu

s. p.

Dr. med. Józef Stańczyk

lekarski w Wyrzysku

W Zmarłym straciliśmy Wielce poważanego Kolegę i Senjora.

Cześć Jego pamięci!

Związek Lekarzy Państwa Polskiego
Obwód Bydgoski.

279

Straszna śmierć 13-letniego chłopca na torze kolejowym w Orłowie

Wczoraj wydarzył się na torze kole- jowym w Orłowie Morskiem tragiczny wypadek, który pociągnął za sobą śmierć 13-letniego chłopca Romualda Pileckiego. Nieszczęśliwy chłopiec, pra- gnąc zdobyć trochę węgla na ogrzanie nędznego mieszkania swych rodziców, udał się krytycznego dnia wraz z gro- madką zawodowych złodziei węglowych do Kolibek, gdzie korzystając ze zwol- nienia biegu pociągu, wskoczył na jeden z wagonów i począł wyrzucać węgiel.

Gdy pociąg zbliżył się już do stacji Orłowo, „węglokrady”, a wraz z nimi Pilecki, zaczęli pospiesznie zeskakiwać z wagonów, aby nie wpaść w ręce stra- żników i służby kolejowej. Niestety Pi- lecki skoczył na ziemię tak niefortun- nie, iż upadł na szyny i koła pociągu ob- cięły mu obie nogi powyżej kolan. Wszelka pomoc okazała się bezskutecz- ną, gdyż chłopak z powodu silnego u- pływu krwi zmarł w kilka minut po wypadku.

Nie śpieszyć się z kupowaniem pomarańcz

Zapowiedziana przedwczoraj aukcja (licytacja) pomarańcz hiszpańskich w Gdyni, które w ilości 7000 skrzyń nade- szły już do Gdyni, nie odbyła się wsku- tek zakazu wydanego przez Minister- stwo Przemysłu i Handlu.

Polecenie przez władze przesunięcia terminu aukcji jest całkowicie zrozu- miałe, wobec usiłowań licznych hurtow- ników podbijania cen towaru, dla wy- wolania sztucznego popytu.

Skutki przelicytowywania się na- bywców podczas aukcji pierwszego transportu pomarańcz, korzystające ze zniżonego cla, nie dały na siebie długo czekać, gdyż eksporterzy hiszpańscy i inni, wykorzystując dużą koniunkturę na rynku polskim odrazu podwyższyli limit, co odbić się musi na cenie sprze- daży detalicznej.

Niewątpliwie interwencja Minister- stwa, zmiłguje hurtowników w tej go- rączce licytacyjnej i doprowadzi do u- normowania transakcyj.

Niedojsię do skutku ostatniej licy- tacji, mimo przybycia dużej ilości hur- towników z całej Polski, będzie miało te dobre strony, iż uniemożliwi im zamia- ry wprowadzenia dyktatury cen na po- marańcze i nieuzasadnione zyski.

Obniżenie stawki celnej będzie odo- wiązywało nadal, duże transporty po- marańcz są w drodze do Gdyni, nie ma więc powodu do czynienia tak gorącz- kowych zakupów.

Jeśli konsumenci wstrzymają się na krótki czas od kupowania tych owoców, to sami najlepiej uregulują ceny i ochronią się od przepłacania poma- rańcz, które muszą być tanie.

Ceny pomarańcz na aukcji w Londy- nie w większości wypadków wahają się od 6 do 8 szylingów za skrzynkę poma- rańcz hiszpańskich bez cla, po przelicze- niu na złote wynosi to od 7 zł 80 gr do 10 zł 40 gr.

Wrzucają palące się papierosy do skrzynek pocztowych

Skandaliczne wybryki nieznanych złoczyńców

Trudno naprawdę znaleźć odpowiedni za- pas doś ostrych słów dla napiętnowania „wyczynu” pewnych nieznanych, niestety jed- nostek, które dla samej tylko satysfakcji szkodzenia drugim, dla zadowolenia niskich pobudek swego spaczzonego charakteru — zabawiają się pomysłami będącymi skraj- nym wandalizmem. Mamy na myśli już kie- dyś w Bydgoszczy praktykowane, a obecnie znów powtarzające się w tem mieście wy- padki niszczenia zawartości skrzynek listo- wych.

Wypadki takie zanotowano w ostatnich dniach kilkakrotnie. Jak nas informują — pocztowiec — motocyklista rejonu pierwsze-

go w Bydgoszczy, po opróżnieniu zawartości skrzynek listowych, wturczył przedwczoraj iż jakiś sprawca wrzucił do skrzynek listo- wej przy realności nr. 42 na ul. Dworcowej niedopałek papierosa, przez co wiele listów uległo częściowemu zniszczeniu.

Władze pocztowe wobec coraz częściej po- wtarzających się tego rodzaju wypadków — zwróciły się do organów bezpieczeństwa, które specjalną uwagę zwracać będą na tego rodzaju wykroczenia. Wskazaniem byłoby, by społeczeństwo całe, w imieniu ogólnego dobra, pomogło przy zwalczaniu tego rodza- ju wybryków, oddając w razie zauważenia sprawców w ręce policji.

Dzień w Toruniu

piątek
11
stycznia

Kalendarzyk rzym.-kat.

Piątek: Honoraty p. — Sobota: Arkadiusza m.

KINO MARS

ul. Warszawska

Cesarzowa i Ja

Udział biorą:

LILJAN HARVEY,
CHARLES BOYER, niezapomniany
odtwórca roli głównej „Melody cygańskich”
i **PIERRE BRASSEUR,** świetny
komik francuski znany z filmu „Tobie
śpiewam tę pieśń”.

Nadprogram: kolorowy dodatek.

Początek: o godz. 17, 19 i 21-szej.
W niedzielę: o godz. 15, 17, 19 i 21-szej.

PRZEWIDYWANY PRZEBIEG POGODY

Wzrost zachmurzenia. Miejscami drobny śnieg. Lżejszy mróz. Słabe wiatry miejscowe.

NOCNY DYŻUR APTEK.

Dziś i jutro dyżurują w śródmieściu Apteka pod Orłem Rynek Staromiejski; na Bydgoskim Przedmieściu — Apteka św. Anny, ul. Mickiewicza 98 (od godz. 22 do rana); na Mokrem — Apteka pod Łabędziem, ul. Kościuszki (od godz. 22 do rana).

TEATR ZIEMI POMORSKIEJ.

— Dziś — „Moralność Pani Dulskiej”.
— Jutro — „Moralność Pani Dulskiej”.

REPERTUAR KIN.

MARS — „Cesarzowa i Ja”.
ŚWIATOWID — „Uwodzicielka”.
LIRA — „Przeor Kordecki”.
ARJA — „Zaledwie wczoraj” i „Kobiety wola brutal”.

SPORT.

— Dziś o godz. 19 na lodowisku miejskim — zawody hokejowe T. K. S. Strzelec — W. K. S. Gryf.

ZABAWY.

— Jutro o godz. 19 w sali K. P. W. (dawnej „Wiktoria”) przy ulicy Grudziądzkiej — zabawa taneczna brygady fortyfikacyjnej i Związku Strzeleckiego.
— Jutro o godz. 21 w salach Dworu Artusa — bal Związku Młodych Drogerzystów.

Informator dla przyjezdnych

w Toruniu

Polecamy restauracje i kawiarnie

Dwór Artusa, tel. 19-62. Restauracja o najwykwintniejszej kuchni na Pomorzu pod kierownictwem znakomitych kuchmistrzów wydaje na miejscu i do domu znakomite potrawy na wesela, rauty, przyjęcia. Smaczne i obfite obiady i kolacje. Sale pięknie odrestaurowane na zebrań, bale i zjazdy. W obiad matine, wieczorem dancing towarzyski. Ceny przystępne.

Pomorzanka, Cukiernia — Kawiarnia — Restauracja, Szeroka, tel. 1975. poleca po cenach przystępnych śniadania, obiady, kolacje. Na karnawał wynajmuje towarzystwo dla urządzania wieczorków lub zabaw salę na I piętrze i orkiestrę — bezpłatnie.

„Polonia” Hotel i Restauracja, tel. 19-98. Plac Teatralny 5 poleca: w poniedziałki kulebiaka, wtorki kładuny litewskie, środy bliny z masłem lub z śmietaną, czwartki flaki, piątki: ryba faszerowana, soboty: kaszanka smażona — porcja po 70 groszy. Codziennie południowe i wieczorowe koncerty.

„Alhambra”, ul. Mała Garbary 13. Wykwintna restauracja, kawiarnia, dancing, kabaret artystyczny. Początek koncertu od godz. 8 wiecz. Początek występów artyst. od godz. 9 wiecz. W każdą niedzielę i święta od godz. 5—7 popoł. dancingi towarzyskie. Ceny przystępne.

Najlepsza okazja kupna:

B. Hozakowski, ul. Mostowa 28, tel. 1174 — Najlepsza i najtańsza: Herbata — Nasiona — Cebulki kwiatowe.

Schwengrub Radjo, Toruń, Łazienna 17, tel. 1665. Radjoodbiorniki, głośniki najnowszych typów oraz żarówki „Osramówki” po rewelacyjnych cenach

Browar Okocim, reprezent. A. Freining, Toruń, Podmurna 58, tel. 1334 poleca swo-

je piwa: marcowe, świętojańskie, porter w beczkach, butelkach i syfonach. Wodę sodową — lemoniady.

Najstarszy i pierwszy Polski Zakład Optyczny, Franciszek Seidler, Toruń. Optyk i bandażysta. Obok poczty. Staromiejski Rynek 16. Telefon 1574. Dostawa dla kas chorych. klinik ocznych i dla wojska.

Działalność Instytutu Bałtyckiego w r. 1934

W dniu 8 stycznia br. odbyło się w Toruniu w Instytucie Bałtyckim zebranie Zarządu Instytutu, pod przewodnictwem Pomorskiego Starosty Krajowego p. **Wincentego Łąckiego**, z udziałem członka Kuratorium Instytutu p. **Józefa Kożuchowskiego**, Prezesa Rady Ligi Morskiej i Kolonjalnej. W zebraniu wzięli udział m. in. ks. Prałat **Alfons Mańkowski**, Prezes Towarzystwa Naukowego w Toruniu oraz **Dr. Michał Polak**, Kurator Okręgu Szkolnego w Poznaniu.

Z ważniejszych spraw, na porządku obrad zebrania Zarządu było poza sprawozdaniem Dyrekcji Instytutu omówienie zamknięcia rachunkowego za rok 1934, jak też uchwalenie preliminarza budżetowego i planu finansowego na rok 1935.

Sprawozdanie przedstawione przez Dyrekcję Instytutu w formie osobnego druku, zawiera obraz dalszego rozwoju działalności placówki naukowej, szcze-

gólnie w zakresie badawczym i wydawniczym. W roku sprawozdawczym bowiem ukazało się 6 tomów Pamiętnika I. B., o objętości 1215 stron druku, 9 osobnych rozpraw w formie odbitek z Pamiętnika o objętości 727 stron druku, 13 referatów w związku z IV Naukowym Zjazdem Pomorzoznawczym w Krakowie, o objętości 281 stron, 19 zeszytów Biblioteczki Bałtyckiej, o objętości 1319 str. druku. Ponadto wydano w tym czasie 30 komunikatów, o objętości 132 str. druku.

W opracowaniu tego dorobku naukowego brało udział 50 autorów. Jeżeli zaś chodzi o ogólny obraz działalności Instytutu i jego kontakty naukowe i społeczne, to na podkreślenie zasługuje fakt, że w ubiegłym roku utrzymywał on żywy kontakt z 826 osobami i 491 instytucjami krajowymi, oraz z 208 osobami i 203 instytucjami zagranicznymi, wśród których kraje anglosaskie i skandynawskie zajmują pierwsze miejsce.

Ile płacić miastu za wodę?

Przyczynek po porządków w Zarządzie Miasta Torunia

Szanowny Panie Redaktorze!

Z ubolewaniem skarcić należy tok urzędowania i sposób załatwiania spraw przez tutejszy Zarząd Miasta. Urzędnicy tutejszego Zarządu Miasta załatwiają sprawy, gubią się w olbrzymiej ilości uchwał Rady Miejskiej i rozporządzeń administracyjnych. a orjentowanie się w nich jest wszak takie proste i łatwe, trzeba tylko okazać trochę dobrej woli. Żeby dowieść, że tutejszemu Zarządowi miasta brakuje dobrej woli, przytoczę tylko jeden wypadek z pośród tysięcy jakie się dziennie zdarzają, mianowicie z Wydziałem Wodociągów i Kanalizacji, która to sprawa po wymianie licznych pism, oparła się aż o Wojewódzki Sąd Administracyjny.

Jako właściciel nieruchomości przy ul. Wodnej, otrzymałem od Zarządu Miasta rachunek za wodę po 60 groszy zamiast 40 groszy za m. sześć. ponieważ nie jestem przyłączony do sieci kanalizacyjnej.

Z miasta

— **Wysokowartościowe premie** czekają na naszych miłych gości, obecnie wystawione w Piłnie G. Molenda, ul. Szeroka, a które rozdane będą na II-gim dorocznym balu Związku Młodych Drogerzystów w sobotę, 12-go bm. w Artusie. Przepraszamy wszystkich, którzy zaproszenia przez przeoczenie nie otrzymali i zrzeczem zawiadamiamy, że odebrać je mogą od soboty 12-go godz. 3 tej rano w nowotwarowej drogerji Henryka Szady, Stary Rynek 29 (dawn. L. König skład cukierkowy).

— **Odwołanie pociągu wycieczkowego do Zakopanego.** Jak się dowiadujemy po lig wycieczkowy, który miał w sobotę, 12 stycznia, wyjechać z Torunia do Zakopanego, został z powodu mroźów odwołany. Oddział toruński Polskiego Biura Podróży „Orbis” ma zamiar powtórnie zorganizować wycieczkę do Zakopanego w pierwszej połowie lutego.

— **Zabawa taneczna.** Brygada fortyfikacyjna Związku Strzeleckiego przy Szefostwie Fortyfikacji w Toruniu urządza w sobotę, dnia 12 stycznia o godz. 19 w sali Ogólna K. P. W. przy ulicy Grudziądzkiej (dawnej restauracja „Wenecja”) — zabawę taneczna. Czysty zysk z zabawy przeznacza się na cele kulturalno - oświatowe brygady fortyfikacyjnej Związku Strzeleckiego.

— **Rozgrywki w siatkówkę.** W niedzielę, 13 stycznia, o godz. 10 odbędzie się w hali sportowej Okręgowego Ośrodka W. F. przy ulicy Wały rozgrywki w siatkówkę dla pań,

Najpiękniejszy dzień ubogiej dziatwy toruńskiej

„Gwiazdka” w Rodzinie Rezerwistów

Przed kilku dniami w sali K. P. W. przy ul. Grudziądzkiej w Toruniu odbyła się „gwiazdka” Rodziny Rezerwistów. Przeszło 500 osób wypełniło salę po brzości. Byli to członkowie Z. R., członkinie Rodziny Rez. i dzieci.

Na wstępie uroczystości p. mjr. Makowska wygłosiła okolicznościowe przemówienie witając równocześnie gości w osobie ks. dr. Janka, delegata starosty Skórewicza, p. naczelnika Zgrzebniołka, prezesa Zarz. Głównego Zw. Powst. i Woj. OK. VIII, komendanta okręgowego mjr. Adamczyka i innych. W swem

przemówieniu p. mjr. Makowska w imieniu Zarządu dziękowała jaknajserdeczniej tym wszystkim, którzy przyczynili się do rozwoju organizacji i do pomyślnych rezultatów rocznej pracy przychodząc z pomocą tak moralną jak i materialną, a więc p. Wojewodzie, p. Staroście, p. Nacz. Zgrzebniołkowi, oraz wojsku, które w dużej mierze przyczyniło się do akcji dożywiania najbiedniejszej dziatwy w ochronie, ofiarowując duże ilości niezbędnych produktów oraz węgiel na opał.

W dalszym ciągu uroczystości ks. dr. Jank przed krzyżem przy zapalanej choince zaintonował kolendę, którą chórem odśpiewano, a następnie wygłosił piękne przemówienie, podkreślając działalność organizacji, jej szybki rozwój i piękny cel do którego dąży. Po przemówieniu ks. dr. Jank odprawił kolendę liturgiczną.

Następnie dzieci, począwszy od 3-ich letnich, w oczekiwaniu gwiazdora występowały na scenie jedno po drugim, i bez zażenowania, właściwego dzieciom, składały wszystkim obecnym życzenia i deklamowały wierszyki.

Utworzył się miły, swobodny, serdeczny nastrój, przy którym, wityany okrzykami radości, zjawił się św. Mikołaj z podarunkami, które organizatorzy rozdzielili pomiędzy dzieci.

Obdarowano 200 rodzin. Pozostałe rodziny otrzymały paczki gwiazdkowe od Wydawnictwa „Dnia Pomorskiego”.

W podniosłym nastroju i miłej atmosferze zakończyła się „gwiazdka” Rodziny Rezerwistów. Znaczną ilość gości udało się następnie do Ogniska na Mokrem, gdzie członkinie Rodziny Rezerwistów zorganizowały przedstawienie „Jasełek”, nadspodziewanie umiejętnie odtworzonych przez dzieci.

Żyd, śmierć, djabeł i pastuszkowie byli bez zarzutu. Gra „aktorów” była doskonała i mogła zadławić każdego widza. To też wesołość starszych i serdeczny śmiech dzieci towarzyszył młodym „artystom” w ciągu całego przedstawienia.

Za poniesione trudy, organizatorzy „gwiazdki”, którzy przyczynili się do tak uroczystego zakończenia Świąt Bożego Narodzenia w Rodzinie Rezerwistów, będą długo mieli w pamięci roześmiane buzie i jasne wesołe oczy dzieci, którym pozwoliło się zapomnieć o ich smutnym codziennym życiu. Zadolenie zaś z wypełnionego obowiązku będzie dla wszystkich bodźcem do pracy społecznej.

KINO „LIRA”

ul. Strumykowa 3.

UROCZYSTE WYSWIETLANIE!

Jednocześnie z najw. eksmiami miastami Polski. Pod łaskawym protektoratem **AKCJI KATOLICKIEJ.** Największego superfilmu historycznego. Monumentalnego arcydzieła, drogiego sercu każdego Polaka, obrazującego cud Najświętszej Marii Panny, ratującej Polskę od potopu szwedzkiego

Przeor Kordecki

Obrońca Częstochowy

W roli tytułowej najznakomitszy aktor polski, natchniony **Karol Adwentowicz.**

Uwaga: Wszystkie passe-partout aż do odwołania bezwzględnie nieważne i honorowane nie będą. Prosimy wykorzystać seanse o 5, w niedzielę o 3, dla uniknięcia natłoku.

Początek o godz. 5, 7 i 9-tej W niedzielę o 8, 5, 7 i 9-tej.

popołudniu zaś o godz. 16 odbędzie się rozgrywki dla pań i panów. Wszystkie zespoły walczą o nagrody Polskiego Związku Gier Sportowych.

Z URZĘDU STANU CYWILNEGO.

Dnia 9 stycznia zgłoszono:

Urodzenia: Sekretarz Konsulatu Niemieckiego (córka), kupiec Mojsie Berger (córka), kupiec Edward Kamiński (córka), Dr. med. Tadeusz Kordylewicz (córka), rob. Paweł Żebrowski (córka), rob. Jan Kwiatkowski (córka), szwajcer Józef Klimek (córka) i nieślubny (syn) i 1 nieślubna córka (parka) i nieślubna (córka).

Zgony: Weronika Wiśniewska, Stroma 4, lat 68, Lucja Suwalska, Łazienna 28, lat 35, Jan Sadowski, Okopy Sienkiewicza 17, lat 72, Bronisława Gensta Winnica 21, lat 26, Leszek Henryk Stróżewski, Żółkiewskiego 43 5, lat 4, Marjanna Affelt, Zółkiewskiego 67, lat 58, Klara Zielińska, Bieleńska 11, lat 26.

Związku małżeńskie: handlowiec Alojzy Lebowski z Heleną Hauff.

Na białym czworoboku Lira — „Przeor Kordecki”

Realizatorzy tego filmu zastrzegali się parokrotnie, że „Przeor Kordecki” niema nic wspólnego z „Potopem” Sienkiewicza prócz podobnego tytułu. Niewątpliwie jednak przeciętny widz, oglądając tych polskich i szwedzkich wojaków, skrzydlatą husarię, oraz rajtarów Müllera, szuka wśród nich dobrane znanych postaci Skrzetuskiego, czy Za-

głoby. Gdy zaś Stanisław Małynicz idzie po nocy wysadzać szwedzką kolubrynę, my wie my, że to idzie Kmicic.

Film wykonano bardzo starannie, dając doskonale sylwetki poszczególnych osób. Wspaniale wypadł Adwentowicz w roli tytułowej. Dałoby się coppersada zarzucić to i owo, zwłaszcza przewlekłość akcji i brak wątku dramatycznego, lecz zato jakże patetycznie wygląda na murach jasnogórskich biała sylwetka zakonnika i jak pięknym jest widok wynurzającej się z morza husarii.

Film godny polecenia — nadaje się przede wszystkim.

(Mar.)

„Głęboko w wszystkie dziury
sierzni, spuszczać ponuro oczy.
Zawsze odpowiedź na wszystko. Dr.
... spojrzał na mnie wzrokiem czło-
waka, który srodziwie się nagany.
... (Ciąg dalszy nastąpi.)

Kino „ARJA”

Pocz. 5⁴⁰ 18⁴⁰ w niedzielę 2³⁰ 5⁴⁰ 18⁴⁰
Sala dobrze ogrzana.

Od piątku 11 stycznia br.

Wspaniały podwójny program! I.

Zaledwie wczoraj

Skończono arcydzieło — współczesny

PANNY — to film dla was, MEZAT

W rolach głównych

II. „KOBIECY WOLA

W rolach głównych:

Dwory pomorskie pracują

Ryby — grzyby, sery — masło i piernik toruński

Ryby, grzyby i wędliny, Lny dorodne, huk zwierzyzny. I kęs chleba w czoła pocie, A na pański stół łakocie. Lipce stare, łosie chrapy, I niedźwiedzie łapy...

Wincenty Pol.

Poza pracą na roli wytwarzającą surowiec, jest w gospodarstwie wiejskim dział pracy — podległy prawie wyłącznie kierownictwu kobiet — którego zadaniem jest przeróbka tego surowca na produkty spożywcze.

Zależnie od organizacji a przy pewnym zamilowaniu do tej pracy i zdolnościach, może ona mieć ważne znaczenie jako źródło dochodu, a także jako czynnik o poważnej użyteczności ogólnej.

Jest jasnym, że zamiast pozbywać się surowca za byle jaką cenę, zwłaszcza przy dzisiejszym stanie rynku sprzedaży — lepiej przerobić go wedle istniejących możliwości i uzyskać cenę wyższą.

TRADYCJA DOBRZYCH GOSPODYN.

Gospodarstwo wiejskie w Polsce, w szczególności jego dział prac kobiecych ma swoje tradycje. Daleko rozchodziła się sława znakomitych gospodyń, pozostała bogata z tego zakresu literatura.

Różnica dziś tylko ta, że dawniej dwór wiejski produkował wszystko na użytek własny, (z powodu zwykle znacznej liczby osób należących do dworu i licznej służby) a dziś nadwyżką produktów chętnie dzieli się z ogółem.

Czerpiąc wiedzę z tradycji i zapisków, można pracować wytwórczo z zyskiem własnym i korzyścią społeczeństwa.

Na chwałę dworu polskiego i gospodyń z okolic Torunia trzeba podnieść, że praca na tym polu w ostatnich czasach wydatnie się wzmogła, a wyroby gosp. wiejskiego coraz liczniej się jawią w sprzedaży w mieście, coraz się doskonala i z pewnością wkrótce zajmą poważne miejsce w handlu spożywczym.

Nie trzeba dodawać, jak wielką wartość ma dla mieszkańca miast sklep spożywczy, obfitujący w produkty wytwórni dworów wiejskich.

DLA ZDROWYCH I DLA CHORYCH.

Jakim dobrodziejstwem n. p. dla człowieka chorego czy rekonwalescanta, wreszcie dla osób nie prowadzących gospodarstwa jest, gdy w takim sklepie może dostać codziennie chleba, wiejskiego domowego sposobem pieczonego, i masła dworskiego i śmietany, wędlin i serów, owoców, ciasta, konfitur i soków a wszystkie w stanie świeżym i w przeróbkach niezafalszowanych.

A któż może to lepiej i dostatniej zrobić, niż gospodarstwo wiejskie, które obfituje w zboże a więc mąki i kasze, które obfitując w mleko, produkuje masło, i serów wszelakie gatunki; które ma jarzyny, rozmaite owoce, jagody, grzyby i miód pszczołny; które hoduje trzodę i różne gatunki drobiu a odpowiednio do pory roku ma też dziczyznę i ryby.

Pisząc te słowa, mam na myśli taki właśnie widomy znak pracy Dworu polskiego i skrzętnych rąk niewieścich, robotę cicha, inteligentną, bez reklamy i rozgłosu, — **Sklep Pań Ziemianek przy ul. Żeglarskiej.**

Właśnie, reklamy tu nie trzeba, bo dzieło samo się chwali. I wreszcie może dlatego, że gość, co skosztował piernika miodowego z Jedwabna, lub kapitalnej szynki domowej marynaty z Piwnic jest najmówniejszym agentem firmy i nie uspokoi się tak długo, jak długo wszystkich swoich bliźnich, krewnych i znajomych nie zaalarmuje i do „próby“ nie namówi.

Bo weźmy na przykład i przedewszystkiem — chleb wiejski. Pszenny i żytni razowy. Nie gлина, ale chleb. Mąka nie szara, lecz o kolorze złotawym, smak wyborny, niezrównany. Pochodzi z dworu p. Jadwigi Paluchowej z Piwnic, skąd również są doskonale galaretki, paszety, serki, ciasta i torty.

Specjalnością gospodarstwa w Piwnicach są wszelkie wędliny a nadewszystko znakomite szynki. Warto wiedzieć, co się dzieje, gdy się podajemy szynki w sklepie. Szynki — go dnia. Temperatura wody wynosiła 9 na w 20.00 o godz. 7 rano 0.3 st. C, a 10 tole- st. C. Temperatura powietrza wynosiła 0 st. C 7 rano w dniu 9 dn. —18 st. C, a w dniu 10 dn. —17 st. C. Kierunek wiatru: południowo-wschodni.

był do Torunia, piernikiem miodowym, ukontentuje go wspaniale, gdy poda wyrób dworu p. Stanisławy Mysłakowskiej z Jedwabna. Tak musiał kiedyś wyglądać piernik Toruński z którego miasto słynie w świecie.

Z tego dworu również bywają tu ciasta i torty, konfitury i soki owocowe doskonałe. Stąd również drób pięknie odhodowany, jakiego na rynku miejskim się nie widzi.

A wędliny przeróżne, galaretki mięsne i z drobiu etc. etc. To specjalia, których trzeba spóbować, bo żaden opis nie wystarczy i tylko rozdrażnia niepotrzebnie.

Dwór z Pruskołaki (p. Haliny Kentzerowej) przysłał też panie: M. Jankowska z Morszyny, J. Hulewiczowa z Papowa. M. Mellinowa z Kuczwał, El. Kentzerowa z Lipniczek, Z. Czarlńska z Brachnowka, p. Szczanińska z Nawry, L. Wojciechowska z Lulkowa, I. Sojecka z Orzechowa, a spis specjalów, których gospodarstwa tych Pań dostarczają, zabrały zbyt wiele miejsca.

DOBRE, GRZECZNIE I TANIO!

Miło na tem miejscu zaznaczyć, że obsługa w sklepie jest skrzętna i uprzejma.

A teraz jedno wyjaśnienie. Zdaje się bowiem ludziom, że te doskonałe artykuły spożywcze są drogie — i chyba tylko dla jaśniepaństwa.

Otóż wcale tak nie jest. Wszystkie te doskonałe rzeczy — nie są droższe, niż gdzieindziej, a o wiele lepsze.

I jaśniepaństwo, nietylko ma je dla siebie, ale produkuje dla ogółu tak, że nawet

średnio zamożny człowiek może je nabywać. Oto wszystko.

NIEMA TAK DOBRZE, ŻEBY NIE MOŻNA LEPIEJ.

Nakoniec mała uwaga ze strony odbiorców! W interesie i Sklepu Pań Ziemianek i kupujących leży, aby artykuły spożywcze były dostarczane stale i w wystarczającej ilości. Sklep powinien informować Dwory o tem czego potrzebuje, a Dwory porozumiewać się ze sobą, aby jednych produktów nie było za wiele a innych nie brakło zupełnie — jak to się zdarza.

Do życzenia więc jest aby wszystkie pp. Ziemianki stale sklep zaopatrywały, gdyż często wiele osób odchodzi z pustymi rękoma dla braku tych lub owych artykułów w sklepie. Wysoce więc pożądanym by było, aby towar zamówiony przybywał do sklepu na czas, aby nie trzeba było po kilka razy „zaglądać“ — czy już nadszedł.

Pozatem wysoce wskazane jest dbanie o standaryzację wyrobów. Jednaka forma i opakowanie, a co najważniejsze, zawsze tamsama jakość co do dobroci, smaku, przyprawy etc. Nie to będzie ważne, że czyjeś auto przywiezie raz na miesiąc parę serków, ale że serki dostarczone będą stale w dostatecznej ilości i dobroci.

To też ważnym w całej tej sprawie jest nadzór samej Pani nad pracą gospodyń dworskich i służby, bo tylko dzięki inteligentnemu kierownictwu, wyroby te mogą przewyższać inne fabrykowane w mieście hurtem.

Wszystko to jednak są rzeczy zupełnie możliwe i łatwe do spełnienia ale ważne i leży w interesie i Sklepu P. Z. i publiczności, aby o nim nie zapomniała.

W sumie — sklep się rozwija, produkty coraz lepsze, ceny nie wygórowane; — zatem, tylko życzyć powodzenia w pracy W. Szanownym Paniom Ziemiankom i pomyślnego rozwoju Firmy w mieście. ege.

Torunianki górą!

Powszechnie wiadomo, że kobiet jest więcej na świecie, niż mężczyzn. Nie wynika to z tego, że co dobre — tego mało, ani też nie należy przypuszczać, żeby się koniecznie chłopców miało rodzić mniej, niż ich siostrzy.

Przeciwnie. Mężczyzn rodzi się więcej, ale jeszcze więcej stosunkowo ginie zarówno w dzieciństwie, jako organizmów, wbrew utartej opinii, dziedzicznie słabszych, jak i w wieku męskim wskutek specjalnych warunków życia, wojen itd.

Statystyka w Toruniu wykazuje jednak co do urodzin fakt wprost przeciwny. Naogół rodzi się od pewnego czasu więcej dziewcząt. Różnica jednak zazwyczaj są niewielkie. Ale onegdajszy dzień był rekordowy, bo na 10 urodzeń zgłoszonych w Urzędzie Stanu Cywilnego, był tylko jeden syn, a zato 9 córek.

Jeśli tak dalej pójdzie, to męski materiał nabierze niesłychanej wartości i w karnawale za lat kilkanaście panowie upadają będą ze znużenia.

Ale tymczasem Torunianki górą!

Ofiary na powodź

Na konto Miejskiego Komitetu Pomocy Ofiarom Powodzi w Komunalnej Kasie Oszczędności miasta Torunia wpłacili dalsze ofiary w złotych: Redakcja „Młody Gryf Szkolny“ zł. 4,50, N. N. zł. 16,75, pp. pracownicy firmy Hanert zł. 1,34, pp. pracownicy firmy „Gazolina“ zł. 19,10, Tow. Restauratorów zł. 50,—, p. Jolanta Przywieszewska zł. 3,—, pp. Dr. Jezierski i Fr. Wienczek zł. 26,—, p. Władysław Warotowa zł. 3,—, Drużyna I. Harcerska w Podgórzu zł. 1,25, pp. urzędnicy Vereinsbanku zł. 153,15, H. Z. zł. 5,— „Dzień Pomorski“ zł. 10,—, razem 432,50 zł., poprzednio wpłacono 30.207,32 zł., razem 30.639,82 zł.

W składnicy Komitetu przy ulicy Chełmińskiej nr. 16 złożyły odzież i obuwie: Gimnazjum Żeńskie w Toruniu, I. Drużyna Harcerska im. Król. Jadwigi w Podgórzu, pp. Czarlńska, Szyprowska, Drzewiecka i Związek Żydów Uczest. Walk Niepod. w Toruniu. Miejski Komitet Pomocy Ofiarom Powodzi w Toruniu.

Utworzenie „Ośrodka Zdrowia“ w Toruniu jest gwałtowną koniecznością

W sali posiedzeń Magistratu odbyło się zebranie delegatów instytucji zainteresowanych akcją higieny zapobiegawczej na terenie miasta Torunia, zwołane z inicjatywy naczelnika Wydziału Pracy, Opieki i Zdrowia Urzędu Wojewódzkiego Pomorskiego p. dra Pietraszewskiego przez Prezydenta Miasta p. Bolta. Na zebraniu tem, p. dr. Skowroński wygłosił wykład p. t. „O ośrodku zdrowia, jako instytucji higieny zapobiegawczej, z szczególnym uwzględnieniem potrzeb ludności Torunia“.

W wykładzie tym — w którym poruszona została istota działalności Ośrodka Zdrowia oraz stan obecny akcji profilaktycznej w naszym mieście — interesowały szczególnie wyniki badań sanitarno - statystycznych nad chorobowością i śmiertelnością mieszkańców m. Torunia, zebrane przez prelegenta za czas jego działalności w naszym mieście, t. j. od roku 1929.

Na szeregu wykresów p. dr. Skowroński przedstawił między innymi, jak znaczny odsetek zgonów w Toruniu powoduje gruźlica, mimo, iż od kilku lat zauważamy dzięki zapoczątkowanej u nas akcji profilaktycznej stały spadek liczby zgonów z przyczyny gruźlicy. Niemniej jednak pod względem umieralności z powodu gruźlicy, przodujemy w Europie środkowej.

Niewiele lepiej ma się rzecz ze śmiertelnością niemowląt, szczególnie zaś z ich umieralnością wskutek różnych zaburzeń żołądkowo - jelitowych. I tu należy zanotować stały spadek cyfry zgonów niemowląt tak dalece, że zdystansowaliśmy już nawet niektóre większe miasta naszego kraju... nawet tak „zachodnie“ jak Poznań i Katowice. Niemniej jednak liczba zgonów niemowląt jest u nas jeszcze niepomierne wyższa niż w krajach Europy zachodniej.

W konkluzji swych wywodów pre-

gent stwierdził, że, jeśli pragniemy w dalszym ciągu poprawiać stan zdrowotny szerokiej mas ludności naszego miasta i wykresy statystyczne chorobowości i śmiertelności Torunia upodobnić do tychże wykresów innych miast europejskich, to nie można poprzestać na utrzymywaniu w Toruniu tylko 2 instytucji higieny zapobiegawczej, jakimi są: Poradnia przeciwgruźlicza i Poradnia dla Matki i Dziecka. Akcję tę należy z gruntu zreferować i oprzeć na zasadach naukowej organizacji pracy przez zcentralizowanie jej w Ośrodku Zdrowia — i rozszerzyć przez stworzenie przy tym ośrodka poradni przeciwwene rycznej, przeciwjagliczej i przeciwalkoholowej.

Z dyskusji, jaka się po odczycie dra Skowrońskiego wywiązała, można było wywnioskować, że zebrani całkowicie podzielają wywody prelegenta i że uznają stworzenie Ośrodka Zdrowia w Toruniu za rzecz konieczną i niecierpiącą zwłoki. To też powołano do życia Komitet Organizacyjny Ośrodka Zdrowia pod przewodnictwem P. Prezydenta Miasta. Zadaniem tego Komitetu będzie zdobyć fundusze na budowę i organizację O. Z. oraz zająć się realizacją projektu. W skład Komitetu Organizacyjnego weszli poza przedstawicielami miasta — przedstawiciel Urzędu Wojewódzkiego, delegat Starostwa Krajowego, Polskiego Czerwonego Krzyża, Szefostwa Sanitarnego O. K. VIII, Pomorskiego Towarzystwa Opieki nad Dzieckiem, Tow. „Matka i Dziecko“, Ubezpieczalni Społecznej.

Baczność przyjaciele zwierząt

Mról i śnieg są największymi wrogami ptaków, które w okresie srogiej zimy, nie znajdują należytego pożywienia. Dlatego też Liga Ochrony Zwierząt apeluje do wszystkich mieszkańców miasta, aby nie szczędzili okrucich i pozostałości wszelkiego jedła, lecz wysypywali je ptakom lub innym żelodniałym zwierzętom.

Przyjaciele psów przy stole obrad Z rocznego zebrania Klubu Kynologów

Klub Kynologów w Toruniu należy do jednej z najmłodszych organizacji w naszym mieście. Założono go dopiero w czerwcu ubiegłego roku.

W ciągu 8 miesięcy swego istnienia Klub rozwinął się doskonale, a działalnością swą zdołał już objąć niemal całe Pomorze. Organizację utworzyło 18 osób, dziś do Klubu należy już blisko 70 czynnych członków. Zawdzięcza to należy przedewszystkiem przychylnemu ustosunkowaniu się do Klubu władz wojskowych, które zezwoliły oficerom należeć do stowarzyszenia.

W ciągu swego istnienia Klub zorganizował kilka kursów tresury psów, na zebraniach miesięcznych organizacji wygłoszono referaty o hodowli psów, lecznictwa i tresury psów. Ponadto Klub stale współpracował z pokrewnymi stowarzyszeniami, jak Pomorskie Towarzystwo Myśliwskie i Towarzystwo

Opieki nad Zwierzętami.

Powyższe sprawozdanie z dotychczasowej działalności Klubu Kynologów (podane przez nas w streszczeniu) przedstawił członkom Klubu jego prezes, p. dr. Schwartz, na rocznym walnym zebraniu organizacji, które się odbyło w środę, 9 stycznia, w restauracji p. Dziegielewskiego w hotelu „Wiktorja“ przy ulicy Żeglarskiej.

Sprawozdanie prezesa, jak również i sprawozdania pozostałych członków zarządu, zyskały aprobatę zebranych.

Z kolei pod przewodnictwem p. generała Pricha dokonano wyboru nowych władz Klubu. Na wniosek p. generała Pricha wybrano ponownie poprzedni zarząd, z p. prezesem dr. Schwartzem na czele.

Na zakończenie, w ogólnej dyskusji, omawiano wewnętrzne sprawy organizacyjno-fachowe.

Z całego kraju

Warszawa

PODWYŻKA PENSIJ W BANKOWOŚCI

Powszechny Bank Kredytowy w Warszawie podwyższył pensje swym pracownikom niżej uposażonym o 25 zł miesięcznie. Jest to nieobserwowany od lat wypadek.

SKARGA CZTERECH ŻON PRZECIW JEDNEMU MĘŻOWI

Cztery kolejne żony Mojżesza Helfkota złożyły w prokuraturze wspólną skargę przeciwko swemu b. mężowi, zarzucając mu, że ożenił się z każdą z nich wyłącznie w celu wyłudzenia paszagu, a ponadto, że zmuszał je do nierządu, obchodził się z nimi źle i t. p.

NIE BĘDZIE SEKWESTRU.

P. A. T. komunikuje, że wiadomości prasowe o zamierzonym jakoby nałożeniu sekwestru na elektrownię łódzką są całkowicie fałszywe. To samo dotyczy Huty Bankowej, o której też krążyły podobne pogłoski.

Poznań

TANI GAZ I ELEKTRYCZNOŚĆ DLA BEZROBOTNYCH.

Zarząd m. Poznania, pragnąc przyjąć z pomocą bezrobotnym, uchwalił obniżić cenę za gaz i prąd elektryczny. Od 10 b. m. będzie bezrobotnych obowiązywała ulgowa cena po 15 gr za metr sześć. gazu, a za prąd elektryczny 30 gr za kilowat.

Łódź

JEDNODNIOWY STRAJK DEMONSTRACYJNY WŁÓKNIARZY.

W czwartek, 17 bm. ma odbyć się w Łodzi jednodniowy strajk demonstracyjny włóknarzy, którzy w ten sposób chcą zaprotestować przeciwko łamaniu umów zbiorowych i nieprzebrzeganiu ustaw przez przemysłowców.

ZJAZD NAUCZYCIELI NIEMIECKICH.

Odbył się w Łodzi zjazd nauczycieli niemieckich w Polsce. Na zjeździe byli obecni przedstawiciele władz szkolnych, oraz delegaci Zw. Nauczycielstwa Polskiego, którzy złożyli zjazdowi życzenia pomysłowej pracy dla dobra kultury i oświaty. Na zjeździe wygłoszono kilka referatów na tematy szkolne i wychowawcze oraz powzięto szereg uchwał w tych sprawach. Zjazd wysłał depesze hołdownicze do P. Prezydenta Rzeczypospolitej i Marszałka Piłsudskiego.

ZNIŻKA CEN ELEKTRYCZNOŚCI.

Elektrownia łódzka ogłosiła zniżkę taryfy za prąd elektryczny: dla światła została obniżona cena jednego kw z 74 na 70 groszy, dla siły z 32,46 gr do 31,29 gr za kw.

Tarnów

ODBUDOWANY MOST NA DUNAJCU.

Zniszczony przez ostatnią powódź most w -po ujściu rzeki Dunajca w miejscowości Budowany i oddany do użytku publicznego. Most ten, długości 242 m. posiada konstrukcję drewnianą.

Radomsko

OBLAKANY NAJPIERW SPALIŁ WŁASNĄ CÓRKĘ, A POTEM POWIESIŁ SIĘ.

We wsi Cierzątki, cierpiący na umysł gospodarz Ziębora podpalił ubiegłej nocy własną chatę, w której spały jego dzieci 14-letni syn i dwuletnia córeczka. Chłopcu

udało się w ostatniej chwili uratować, natomiast dziewczynka spaliła się żywcem. Ziębora z zimną krwią przyglądał się pożarowi, poczem widocznie przyszedłszy do przytomności, zrozumiał grozę swego czynu i powiesił się w ogrodzie.

Lwów

CHCIAŁA SIĘ ZAMROZIĆ NA CMENTARZU.

Służba cmentarza Lyczakowskiego zauważyła między grobami nieruchomą sylwetkę kobiety. Gdy przystąpiono bliżej, okazało się, iż kobieta ta jest nieprzytomna.

Biedna kobieta była napół zamrożnięta i z trudem zdołano ją w szpitalu doprowadzić do przytomności. Oświadczyła wówczas, iż wyczerpana chorobą i niedostatkiem — postanowiła zamrozić się na śmierć na grobie swej siostry.

Lublin

ŚMIERĆ NARCIARZA.

Niezwykle tragiczny wypadek wydarzył się na terenach narciarskich pod Lublinem. gdzie narciarz 19-letni Jakób Wakslicht w czasie zjeżdżania z wysokiego pagórka spadł na wystające z pod śniegu kołki i nadział się na nie. W stanie beznadziejnym pogotowie przewiozło go do szpitala, gdzie wkrótce zmarł.

Łuck

POŻAR KAWIARNI

Wczoraj wybuchł w łuckiej kawiarni „Nadstyrzanka” pożar. Od żelaznego pieca zapaliły się meble i sufit. Przybyła na miejsce straż pożarna zlikwidowała ogień. Pożar spowodował panikę wśród publiczności kawiarni, która w popłochu zaczęła uciekać.

Dnia 9 stycznia 1935 r., o godz. 21 zasnęła w Bogu, po krótkich i ciężkich cierpieniach opatrzona św. Sakramentami, moja najukochańsza i niezapomniana żona, nasza najdroższa i najtroskliwsza mamusia, siostra, bratowa i szwagierka

ś. p.

Anna z Ostrowskich Krzywińska

w 51 roku życia.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w poniedziałek, dnia 14 bm. o godz. 9 w kościele parafialnym św. Mikołaja. Żołnienie zwłok na miejsce wiecznego spoczynku tegoż dnia o godz. 14 z kostnicy cmentarnej.

L. Krzywiński z córkami, Grudziądz
Jan Ostrowski z żoną i dziećmi, Bydgoszcz
Pelagja Ostrowska, siostra, Bydgoszcz
F. Kozanecki z żoną, Poznań

265

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

W dniu 9 stycznia 1935 r., rozstała się z tym światem, opatrzona św. Sakramentami, przeżywszy lat 57, po długich i ciężkich cierpieniach, moja najdroższa kuzynka, nasza najukochańsza ciotka i opiekunka ś. p.

Jadwiga Ziółkowska

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 12 stycznia 1935 r., o godz. 14.30 z domu żałoby przy ul. Bydgoskiej Nr. 33.

Żałobna msza św. za spokój duszy ś. p. Zmarłej w tymże dniu o godz. 8.30 w Bazylice św. Jana.

Rodziny

Dębickich i Kubuszewskich

Toruń, w styczniu 1935 r.

276

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci ś. p.

Józefa Modrzejewskiego

odbędzie się

żałobne nabożeństwo

w sobotę 12 stycznia bm. o godz. 9-tej w kośc. parafialnym w Podgórzu, na które Krewnych Znajomych oraz Przyjaciół zapraszają

siostry i bracia

Czerniewice-Zdrój

272

Ze sportu

CZY HOKEIŚCI POMORSKY WEJDA W SKŁAD FINALISTÓW MISTRZOSTW POLSKI?

Zarząd Polskiego Zw. Hokeja Lodowego zastanawiał się nad pułą finałową na rok przyszły. Zarząd postanowił wystąpić na walnym zebraniu PZHL z wnioskiem o powiększenie puli finałowej do 10 drużyn.)

Co do roku bieżącego — ponieważ pewne okręgi pozostały poza pułą finałową, przeto zarząd PZHL postanowił zorganizować międzyokręgowe zawody dla okręgów: Toruńskiego, Łódzkiego, Śląskiego i Wileńskiego. Dwie najlepsze drużyny z tych zawodów brane byłyby pod uwagę, jako kandydatki do puli finałowej na rok przyszły.

NASI TENISIŚCI TRENOWAĆ BĘDĄ NA RIEWIERZE.

Zarząd Pol. Związku Lawn-Tenisowego postanowił na odbytem wczoraj, 9 bm. zebraniu, wysłać na Riwierę nast. naszych zawodników: Tłoczyńskiego, Tarłowskiego, Hebdę i Wittmana.

Wyjazd tenisistów naszych nastąpiłby około 20 lutego br. Zawodnicy nasi poza treningiem startowałiby w międzynarodowych turniejach, jakie w tym czasie rozgrywane są na Riwierze.

POWAŻNY WYPADEK TRENERA NARCIARSKIEGO NORWEGA VAAGE.

W czasie konkursu skoków w Rabce wydarzył się nieszczęśliwy wypadek. Trener naszych narciarzy Norweg Vaage upadł przy skoku tak fatalnie, że złamał sobie kość nosową i zwichnął rękę.

Programy radiowe

Sobota, dnia 12. I. 1935 r.

6,45 Audycja poranna. 12,05 Koncert Zespołu Niny Mańskiej — Zimowe nastroje. 13,00 Dziennik południowy. 13,05 „Stare walce” — (płyty). 15,35 Przegląd giełdowy. 15,45 Najnowsze nagrania na płytach. 16,30 „Wesoła audycja dla dzieci” — Tr. ze Lwowa. 17,00 Koncert muzyki lekkiej. 17,50 „Jakie będą nasze dzieci” (odczyt z cyklu „Dom i rodzina”). 18,00 Wiadomości rolnicze. 18,15 Recital organowy Feliksa Nowowiejskiego. Tr. z Poznania. 18,45 „Serce przemawia” — reportaż z kliniki lekarskiej Un. Jag. 19,00 Koncert chóru „Lutnia” pod dyr. Kazimierza Jurdzińskiego. W programie kalendarz. 19,20 „Dublany” — (odczyt z cyklu Miasta i miasteczka). 19,30 Wesołe piosenki Adolfa Dymy — płyty. 19,50 Wiadomości sportowe. 20,00 „W rytmie tańców Europy” — muzyka lekka w wyk. Ork. P. R. 20,45 Dzienik wieczorny. 20,55 „Jak pracujemy w Polsce”. 21,00 Koncert wieczorny. 21,45 „Co myślicie o słuchowiskach” — szkic literacki. 22,00 Koncert reklamowy. 22,15 Muzyka taneczna z płyt. 23,05 Łoża Szyderców. 23,35 Muzyka taneczna (płyty). 24,00 Muzyka taneczna z dancingu „Oaza”.

M. G. EBERHARDT.

40)

OFIARA CHIRURGA

POWIEŚĆ SENSACYJNA

Pamiętałam wyraz twarzy Ellen i czekałam na odpowiedź Nancy z pewnym niepokojem, zwłaszcza, gdy zauważyłam, że jasnolobskie oczy sierzanta patrzą badawczo na złote loczki, wymykające się z pod czepka Nancy.

— Ogromnie nerwowa osoba — odparła bez wahania Nancy. — Bałam się, że na wiadomość o przyspieszeniu operacji dostanie jakiegoś ataku.

— Skądby się dowiedziała?

Teraz Nancy się zawahała. Była blada i mizerna i miała pod oczami sine koła. Ale po tej nocy nikt z nas nie wyglądał świeżo.

— W razie operacji zasięga się zawsze opinii rodziny pacjenta.

— Pani jej powiedziała?

— Ja — odparła Nancy. Pewnie tylko ja odczułam w tem przyznaniu akcent rozpaczy. Delikatne usteczka ślicznej dziewczyny zacięły się w prostą linię, a w oczach odpięających śmiało badawczy wzrok sierzanta, zamigotał wyraźny strach.

— Pani? W nocy — wiedząc, że jej to grozi atakiem? — pytał sierzant Lamb. — Te mi się niepodobają.

— Pani postąpiła tak jak powinna — wtrącił szybko dr. Kunce. — Zwłaszcza zważywszy na bardzo wyjątkowe okoliczności.

Sierzant wyciągnął szyję. Czuję, że chce Nancy zdemaskować zaskoczeniem.

— A dlaczego pani powiedziała, że ktoś powinien temu przeszkodzić i dlaczego pani Melady odpowiedziała, że to byłby mord i że to wina pani?

Muszę przyznać, że efekt tych ostrych pytań na Nancy wcale mi się nie podobał. Nawet sierzant, który jej przecież nie znał, musiał zauważyć wielki strach w jej oczach, a dr. Kunce rzucił jej z pod długich rzęs szybkie, przenikliwe spojrzenie.

— Nie — rozu-miem pa-na — wyjąkała, łapiąc oddech.

— O, proszę bardzo. Ktoś usłyszał przypadkiem jak pani rozmawiała z panią Melady. Dlaczego pani powiedziała, że ktoś powinien nie dopuścić do operacji? Co pani przez to rozumiała?

— To... to, co powiedziałam.

— Dlaczego pani to powiedziała?

— Dlatego, że pani Melady okropnie się denerwowała. Ona wogóle nie chcia-

ła się zgodzić na tę operację. Uważała ją za niebezpieczną i domagała się, żebym się starała do tego nie dopuścić. Dlatego powiedziała, że to będzie moja wina. Pielęgniarka musi przyznawać rację nerwowym pacjentom i zresztą — Nancy zaczęła się uspokajać — ja naprawdę uważałam, że nie powinno się dopuścić do tej operacji. Byłam pewna, że pan dr. Kunce teżby tego nie pochwalili — Urwała i zakończyła bez nacisku: — Uważałam, że powinno go się od razu zawiadomić.

— Słusznie — pochwalili doktor, spuszczając nos nad wąski.

— Chociaż to dziwne — upierał się sierzant — że pani Melady nazwała to morderstwem. Bo przyszło do morderstwa. Dlaczego ona tak powiedziała?

— Ależ nie Meladę zamordowano — zaszemrał dr. Kunce.

— Może tak, a może nie — rzekł gniewnie sierzant. — Jeszcze niewiadomo. Zato wiadomo, że pani Melady mówiła o morderstwie i ja chciałbym się dowiedzieć, dlaczego. — Spojrzał podejrzliwie na Nancy, która spuściła oczy i odpowiedziała milczeniem. Widok jej ciemnych rzęs na tle policzków jest tak wzruszający, że ma się zawsze poprostu nieodpartą chęć wzięcia ją w obronę. Rzekłam prędko, zupełnie mimowoli:

— Pani Melady mówi wszystko, co jej ślina na język przyniesie.

— Tak, sierzancie — poparł mnie dr. Kunce. — Jabym nie przywiązywał do jej słów wielkiej wagi. Histeryczka. Nie liczy się nigdy ze słowami.

— Hm! — mruknął sierzant, nie dając się wyprowadzić w pole. Zawsze to dziwne, że mówiła o morderstwie i doszło do morderstwa.

— Ależ ona lękała się o swego ojca — rzekłam zniecierpliwiona. — Bała się, że nie przetrzyma operacji. I przecież to dr. Harrigan padł ofiarą mordu. Doprawdy nie widzę wielkiego związku między jej histerycznymi protestami przeciwko operacji na ojcu i faktem morderstwa śmierci dra Harrigana. Z mego punktu widzenia zagadkowe zniknięcie Melady jest tak samo ważne, jak zabójstwo dra Harrigana. Nigdy mi się jeszcze nie zdarzyło, żeby mi pacjent przepadł jak kamień w wodę. Przy takim stanie zdrowia jak jego i tylko w nocnej bieliźnie nie mógł zawędrować daleko. I nie rozumiem jak wogóle mógł wyostać się ze szpitala, kiedyście panowie stwierdzili, że wszystko było zamknięte.

To był sęk.

— Zaglądamy we wszystkie dziury — rzekł sierzant, spuszczając ponuro oczy. Miał zawsze odpowiedź na wszystko. Dr. Kunce spojrział na mnie wzrokiem człowieka, który spodziewa się nagany.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Z dniem 5-go stycznia rozpoczynamy

WIELKA SPRZEDAŻ INWENTUROWA**KONFEKCIJ DAMSKIEJ, MĘSKIEJ I UCZNIOWSKIEJ**

po cenach dotąd niebywale niskich

109 poleca **EŁ-DE-KA**

Bydgoszcz, Skład Fabryczny Stary Rynek nr. 23.

TORUŃ**Skórki**

zające, tchórze, kóz, cieląt i inne kupuje skład skór Zygmunt Balcerowicz. Toruń, Żeglarska 21. 9783

FUTRA

Toruń, Nowy Rynek 11 m. 2.

Najnowsze fasony najwyższych modeli pańskich futer wykonuje fachowo oraz przerabiam z własnych oraz powierzonych skórek po cenach najniższych. Prosimy przyjść się przekonać!! 9379

Skórki

od pomarańczy kupujemy w każdej ilości. Fabryka Cukrów, Toruń, Łazienna 28. 89

Lisy

kuny, tchórze, płacę najwyższe ceny. Skład Futur Toruń, Żeglarska 29. 100

Unieważniam

legitymację Nr. 23/32 wystawioną przez 8 B. saperów na nazwisko Leokadja Warszevska, Toruń. 206

Komisja Zdrowa w Ciechocinkunabędzie w bardzo dobrym stanie 15 wózków (wywrotek) wasko-torowych, do roboty polnych. Pojemność wózka do 1 mtr.³. Oferty do Komisji Zdrowej w Ciechocinku. 234**Poszukiwany**

nauczyciel gimn. do nauki języka polskiego, znający dobrze język niemiecki. Zgłoszenia: M. Chimowicz, Toruń, Król. Jadwigi 7. (202)

Futro

damskie z karakulowych łapek, ładne, nowe, sprzedam tanio. Toruń, Plac Teatralny 5, Hotel Polonia, pokój 28, portier wskaże. 260

Narciarze

Ubrania narciarskie, damskie i męskie Koszule narciarskie w najnowszych deseniach i pierwszorzędnym wykonaniu poleca najtaniej Władysław Czyżniewski Wytwórnia konfekcji i bielizny. Toruń, Wielkie Garbary 21. 10280

Kupuje

lisy, kuny, tchórze. Ceny najwyższe do osiągnięcia. Warszawski Skład Futur, Toruń, Łazienna 28. 9933

Noworodki

żądajcie trunku przeciwgruźliczego (szczepionki B. C. G.) Polskie Towarzystwo Przeciwgruźlicze Toruń, do starczy za zwrotem kosztów przesyłki, niezamierzonym bezplatnie. Wydają lekarze i as. kuszerki. 8347

Korzystne kupno - okazja

Dnia 16 stycznia 1935 r. odbędzie się przetarg przymusowy nieruchomości budynkowej w Wąbrzeźnie przy ulicy Żwirki i Wigury nr. 12, własn. dra Andrzeja Kawczyńskiego na bardzo korzystnych warunkach. Nieruchomość nadaje się wyjątkowo dobrze dla pp. lekarzy wzgl. adwokatów. Cena przystępna.

Nieruchomość oglądać można codziennie od godz. 8 do 18 za pp. zedniem zgłoszeniem u komornika sądowego Głowczewskiego w Wąbrzeźnie, akta zaś postępowania egzekucyjnego w Sądzie Grodzkim w Wąbrzeźnie ul. Wolności 17 sala nr. 7. Bliższych informacji udziela Komunalna Kasa Oszczędności Chełmża. 203

OGŁOSZENIE O PRZETARGU.

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Toruniu ogłasza przetarg publiczny na dzierżawę:

- restauracji kolejowej na stacji Nakło,
- bufetu kolejowego na stacji Jastarnia,
- bufetu kolej. na stacji Wielka Wieś Hallerowo,
- fryzjerni kolej. na stacji Tczew.

z terminem objęcia restauracji kolejowej w Nakle 1. 3. 1935 r. bufetów kolejowych w Jastarni i Wielkiej Wsi Hallerowo w dniu 1 kwietnia 1935 r. wzgl. z początkiem sezonu letniego, fryzjerni kolejowej w Tczewie 16. 2. 1935 r.

1) Osoby ubiegające się o tę dzierżawę mają wnieść oferty, z dołączeniem życiorysu, poświadczenia obywatelstwa polskiego, odpisów świadectw o raz ewentl. świadectwa o inwalidztwie wojennym, najpóźniej ad a i d do 30. stycznia 1935 ad b i c do 27 lutego 1935 r. godz. 12. południe.

2) Oferty z oznaczeniem cyfrowym i słownym oferowanego rocznego czynszu dzierżawnego należy składać w Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Toruniu w kopercie zamkniętej z napisem „Oferta na dzierżawę.....”

3) Oferenci mają wyraźnie stwierdzić w ofertach, że warunki dzierżawy są im dokładnie znane.

4) Równocześnie z wniesieniem oferty należy złożyć za pośrednictwem P. K. P. na konto Nr. 170010 w kasie Dyrekcyjnej Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Toruniu wadium w kwocie ad a) — 600,— zł, b) 300,— zł, c) 100,— zł, d) 400,— zł, które w razie przyjęcia oferty będzie zatrzymane na poczet kaucji, w razie zaś nieprzyjęcia będzie zwrócone. Kwit na wpłacone wadium winien być dołączony do oferty.

Jeżeli Oferent, którego ofertę przyjęto, z jakichkolwiek powodów nie zawrze umowy, lub też nie obejmie prowadzenia przedsiębiorstwa w terminie umówionym, to wadium zatrzymane na poczet kaucji, przepada na rzecz Skarbu Państwa.

5) Ważność i skuteczność prawna zawrzeć się mającej umowy jest zawista od uzyskania przez dzierżawcę właściwej koncesji (patentu) w myśl obowiązujących ustaw.

6) Oferenci związani są swymi ofertami przez przeciąg (ośmiu) tygodni, licząc od dnia otwarcia ofert.

7) Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Toruniu zastrzega sobie prawo oddania wyżej wspomnianej dzierżawy według swego uznania jednemu z pośród oferentów lub innej osobie z wolnej ręki, nie bacząc na wynik postępowania licytacyjnego.

8) Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Toruniu nie bierze odpowiedzialności za niezawinione niedotrzymanie terminu oddania przedmiotu dzierżawy, oznaczonego w ogłoszeniu przetargu.

9) Oferent, którego ofertę przyjęto, ponosi koszt ogłoszenia przetargu.

10) Informacji bliższych udziela Biuro Person. (pok. 141) codziennie, prócz dni świątecznych, w godzinach od 11-tej do 13-tej.

Otwarcie oferty nastąpi ad a i d — 30. I. 1935 ad b i c — 27. II. 1935 o godz. 13 tej. Toruń w styczniu 1935 r.

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Toruniu 274 Zlec. nr. 10-9

Zarząd miejski w Skarszewach — Pomorze ogłasza

KONKURS

na kierownika elektrowni miejskiej

Kandydaci inżynierowie - elektr. obeznani z robotami ziemnymi i wodnymi oraz prowadzeniem książkowości mają pierwszeństwo.

Wynagrodzenie wynosi miesięcznie 250,— zł, w gotówce i wolne mieszkanie — 3 pokoje ze światłem.

Zgłoszenia z uwierzytelnionym odpisem dyplomu inż. i innych świadectw przyjmuje do 31 stycznia 1935 roku.

Zarząd Miejski

(—) F. Bernacki, wiceburmistrz.

270

UCHWAŁA. W postępowaniu upadłościowym względem majątku firmy C. J. Targowski i Ska w Bydgoszczy, wyznacza się ogólne zgromadzenie wierzycieli na dzień 18 stycznia 1935 o godz. 11 przed południem w podpiśnianym Sądzie pokój nr. 4 z następującym porządkiem dziennym:

- sprawozdanie zarządcy upadłości z dotychczasowej działalności,
- zastanowienie postępowania dla braku masy w razie niezłożenia przez wierzycieli zaliczki na koszty dalszego prowadzenia postępowania upadłościowego.

Bydgoszcz, dnia 5 stycznia 1935 r.

Zlec. nr. 44-8 Sąd Grodzki 281

Sygnat. III. 5542-34 266

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI RUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Grudziądzu rew. III. Wojciech Janowski mający kancelarię w Grudziądzu, Legionów 15 na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 15 stycznia 1935 o godz. 12-tej w Bliźnie pow. Grudziądz, odbędzie się pierwsza licytacja ruchomości, należących do Waltera i Agnieszki Kindel składających się z 1 lokomobili parowej 8 atm. firmy „Guether” częściowo rozzebranej oszacowanych na łączną sumę zł. 3000,—.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

Grudziądz, dnia 9 stycznia 1935 r.

(—) W. Janowski, komornik.

Nr. akt: Km. 1. 93-34 264

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI NIERUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Chełmnie rewiru I. Franciszek Kwiatkowski, mający kancelarię w Chełmnie ul. Franciszkańska nr. 7 na podstawie art. 676 i 679 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 13 lutego 1935 r. o godz. 11.30 w Sądzie Grodzkim Chełmno pokój nr. 13 odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu należącej do dłużnika Fryderyka Hutha nieruchomości, miejskiej, zapisanej w księdze wieczystej Sądu Grodzkiego w Chełmnie pod oznaczeniem hipotecznym Chełmno — Miasto Tom. 12, karta 243.

Nieruchomość oszacowana została na sumę zł. 5.950,—, cena zaś wywołania wynosi zł. 4.462,40.

Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć rękojmnie w wysokości zł. 595,—

Rękojmie należy złożyć w gotówce albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładowych instytucji, w których wolno umieszczać fundusze małoletnich. Papiery wartościowe przyjęte będą w wartości trzech czwartych części ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne, o ile dodatkowym publicznym obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przysądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji i że uzyskały postanowienie właściwego sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godziny 8-ej do 18-ej, akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w sądzie grodzkim w Chełmnie ul. Toruńska sala nr. 14.

Chełmno, dnia 6 grudnia 1934 r.

(—) Franciszek Kwiatkowski, komornik.

Zakład optyczny**Oskar Meyer** właśc. Jasińska i Zeller

zał. 1899 Bydgoszcz, ul. Gdanska nr. 21. tel. 13-89

Sumienne wykonanie wszystkich okularów. Fachowa i rzetelna obsługa. 6647

S. N. 11-32

W sprawie postępowania upadłościowego nad majątkiem firmy F. Goers w Chełmnie, jawna spółka handlowa — spółnicy kupy Fryderyk Goers i Paweł Schmelzer w Chełmnie.

Termin do zebrania wierzycieli celem złożenia przez byłego zarządcę adw. Aleksandra Szymańskiego rachunku końcowego wyznacza się na dzień 30 stycznia 1935 r. godz. 10.30.

Chełmno, dnia 21 grudnia 1934 r.

Sąd Grodzki Zlec. nr. 11-9 271

W sprawie odroczenia wypłat firmy Dom Obuwia „Era” właśc. Etila Lipszyc i Chana Śmietanka w Bydgoszczy.

Sąd Grodzki w Bydgoszczy w dniu 31 grudnia 1934 postanowił:

w uwzględnieniu wniosku 17 grudnia 1934 udzielić wyżej wymienionej Firmie odroczenia wypłat na czas od dnia 31 grudnia 1934 do dnia 31 marca 1935.

Nadzorcą sądowym mianuje się kupca Harryego Lewina w Bydgoszczy.

Zlec. nr. 46-8 282

III. E. 360-33

W sprawie postępowania upadłościowego nad majątkiem Fryderyka Goersa w Chełmnie termin do zebrania wierzycieli celem złożenia przez byłego zarządcę upadłości adw. Aleksandra Szymańskiego rachunku końcowego wyznacza się na dzień 30 stycznia 1935 r. godz. 10-ej.

Chełmno, dnia 21 grudnia 1934 r.

Sąd Grodzki Zlec. nr. 12-9 269

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W sobotę dnia 12 stycznia br. od godz. 10-ej sprzedawać będą w drodze przetargu przymusowego za gotówkę najwięcej dającym w Grudziądzu przy ul. Groblowej nr. 27-29 w drogerji 6 aparatów fotograficznych f-my Nagiel z futerałami,

o godz. 10.30 przy ul. Wybickiego nr. 47 4 wozy ciężarowe i 4 platformy.

W poniedziałek dnia 14 stycznia br. o godz. 10-ej przy ul. Kwiatowej nr. 27 u p. Błakali: 1 samochód osobowy Essex taksówka nr. 37, o godz. 10.30 przy ul. Brzeźnej 16 u Szramkowskiego 1 rower męski.

(—) Maćkowiak, komornik sądowy.

IV. 492-34 267

Rep. IV. 2994-34 268

OBWIESZCZENIE

o terminie opisu i oszacowania nieruchomości.

Komornik Sądu Grodzkiego rew. IV w Grudziądzu Tomasz Maćkowiak, urzędujący w Grudziądzu przy Rybnym Rynku 1 obwieszcza, że na dzień 28 stycznia 1935 roku o godzinie 10-tej został wyznaczony termin opisu i oszacowania nieruchomości Grudziądz tom 36 karta 1208 właśc. Aleksander i Cecylja małż. Gluchowscy zamiesz. w Grudziądzu ulica Groblowa nr. 18.

W związku z powyższym na zasadzie par. 2 art. 668 K. P. C. wzywa się wszystkie osoby, aby przed ukończeniem opisu zgłosiły swoje prawa do wspomnianej nieruchomości lub jej przynależności.

(—) T. Maćkowiak, komornik.

Meble wszelkiego rodzaju po cenach konkurencyjnych

— poleca —

Bydgoski skład mebli

Gdynia 10 lutego 37, Tel. 2047

6440 **Fabryka Mebli**

właściciel B. SIUDOWSKI

Bydgoszcz, Jasna 11, Tel. 2274.

Bufetowy

rutynowany z większą kaucją poszukuje bufetu na rachunek. Oferty „Dzień Bydgoski” Bydgoszcz, pod nr. 8044. 278

Poszukuję

2 pokoje z kuchnią względnie zadzierżawie domek z ogrodem owocowym w Toruniu, płacę zgóry. Oferty „Dzień Bydgoski” Bydgoszcz, pod nr. 8044. (336)

Wszyscy mówią, że najtańszy

krawat

kupisz tylko wprost z fabryki Toruń, św. Jakóba 16 Co tydzień nowe desenie \$3,96

Służąca

uczciwa, przychodnia potrzebna od 15 b. m. A. Ostrowski „Drogerja”, Podgórz, ul. Puławskiego 8. 232

Kaflebiałe i kolorowe. Cegła szamotowa, drzewki, płyty, ruszta, piekarniki, poleca najkorzystniej **Józef Podgórski**

Toruń, Łazienna 5. Tel. 567. Roboty zdruśkie wykonuje solidnie i tanio. 8022

Poszukuję

dużego pokoju w śródmieściu. Zgłoszenia do biura P. C. K. Toruń, św. Ducha 14, godz. 11—14. 172

Przyjechał na krótki czas jasnowidz OSOWICKI

z Warszawy, powie Twoje imię, nazwisko, w jakiej sprawie przychodzisz, bez pytania — daje cenę porady — honorarium i zł od sprawy. Przyjmuje 10—14 i 15—21. Wejherowo, Sobieskiego 4, m. 5. (161)

BYDGOSZCZ**Zastępcy**

zdolnego z szerokimi znajomościami, obznajmionego z branżą skrzynkarską, poszukuje dla swojej produkcji wielka fabryka skrzyń. Oferty z referencjami przesyłać do Administr. „Dnia Bydgoskiego” w Bydgoszczy pod „Zdolny Zastępca”. 280

OGŁOSZENIA:
 wiersz milimetry na stronie 7-lamowej . . . . . 0.20 zł
 wiersz milimetry na pierwszej stronie . . . . . 1.00 zł
 wiersz milimetry na drugiej i trzeciej stronie . . . . . 0.80 zł
 wiersz milimetry na dalszych stronach . . . . . 0.50 zł
 Drobne za słowo 15 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie.
 Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25% drożej.
 Dla poszukujących pracy i nekrologi 25% zniżki.
 Komunikaty 50 gr za wiersz.
 Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeż. miejsca 20% nadwyżki.
 W Gdańsku za wiersz milim. na stronie 7-lamowej . . . 15 fen.
 „ „ „ 4-lamowej . . . . . 50 fen.
 „ „ „ drobne za słowo 5 fen. — tytułowe . . . . . 10 fen.

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOŚI:
 W ekspedycji miejscowych agencji . . . . . 2.50 zł
 Z odnośnikiem do domu . . . . . 2.50 zł
 Przez pocztę z odnośnikiem do domu . . . . . 2.89 zł
 Pod opaską . . . . . 4.50 zł
 W Gdańsku przez pocztę . . . . . 2.32 gd; przez gońca . . . 2.00 gd
 z odbieraniem w administracji wprost . . . . . 1.75 gd
 Zagranicą . . . . . 4.00 gd
 W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie, strajki) Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma.

Redaktor odpowiedzialny: Witold Męćnicki, Toruń, ul. Moniuszki 25, m. 1.

Redaktor odpowiedzialny za sprawę W. M. Gdańsk: Wilhelm Grimsman, Gdańsk, Kaszubischer Markt 21, I. p. — Redaktor odpowiedzialny na Bydgoszcz: Wacław Górnicki, Bydgoszcz, ul. Marsa Focha 12. — Redaktor odpowiedzialny na Gdynię: Józef Dobrostański, Gdynia, Szkolna. — Redaktor odpowiedzialny na Grudziądzu: Wacław Gańca, Grudziądz, ul. Sienkiewicza 90. — Redaktor odpowiedzialny na Tczew: Lubomski Wacław, Tczew, ul. Kościuszki 1.

Wydawca: Pomorska Spółdzielnia Wydawnicza w Toruniu.

Za ogłoszenia odpowiada Administracja.

Członkami Pomorskiej Drukarńi Rolniczej S. A. w Toruniu.